BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI-SAYI: 139-6 ARALIK 1977 FIYATI: 5 TL

SOSYALİZME GEÇİŞ ÇAĞI

önder Şenyapılı:

CHP HALKTAN YANA ÖGELERİNDEN ARINIYOR

MHP'NİN TİCARET BAKANLIĞI DEVLETİ YADA FAŞİZMİN TIRMANIŞI

FAŞİZMİN TIRMANIŞINDA EN CAN ALICI NOKTALARDAN BİRİ DE FAŞİST ÖRGÜT İLE SERMAYE ÇEVRELERİ ARASINDA DOĞRUDAN VE "YASALLAŞTIRILMIŞ" İLİŞKİLERİN KURULMASIDIR. BU İLİŞKİLER ÇERÇEVESİNDE, FAŞİZM ÖZLEMİ İÇİNDEKİ SERMAYE KESİMLERİNİN YANISIRA, FAŞİST ÖRGÜTÜN "YAN ÇİZEN", DOĞRUDAN DOĞRUYA FAŞİST ÖRGÜTÜN GÜDÜMÜNE GİRMEYEN SERMAYE KESİMLERİNİ DE "DOĞRU YOLA" SOKABİLMESİ GEREKİR. MHP'NİN ELİNDEKİ TİCARET BAKANLIĞININ HAZIRLADIĞI YENİ BİR YASA TASARISI, TÜMÜYLE BU AMAÇLARA YÖNELİK.

Faşizmin, "büyük sermayenin en gerici, en kanlı, en şovendiktatörlüğü" olduğu öteden beri biliniyor. Türkiye'de de "faşizmin hızlı bir tırmanış içinde olduğu" sık sık yinelenen saptamalar arasında. Ancak faşizm tanımlamalarının ve tırmanma saptamalarının ötesinde, Türkiye'de faşizmin ve tırmanışının aldığı somut biçimler üzerinde durarak bunların karşısına çıkmak, demokrat güçlerin ve sosyalistlerin ertelenemez görevleri arasında. Bu görevi yerine getirebilmek için yalnızca faşizmi lanetlemek ve tırmanışı kimilerinin yaptığı gibi okullarda işlenen cinayetlere indirgemek yeterli değil. Bunların yanısıra, faşist örgütün ve elindeki kurumların aldığı önlemleri, yaptığı girişimleri ayrıntılarıyla değerlendirmek, irdelemek gerekiyor.

FAŞİZM VE EKONOMİNİN DİSİPLİNE ALINMASI

"İşçi sınıfı devrimcidir". Ne var ki işçi sınıfının devrimciliği, kendiliğinden devrimle sonuçlanmaz. İşin içine öznel öğeler girer. İşçi sınıfının örgütlenmesi, işçi sınıfı örgütünün gücü gibi.

Aynı şekilde "büyük sermaye faşizm özlemi içinde." Bu da doğru. Ancak büyük sermayenin faşizm özlemi içinde olması, faşist örgütün veya örgütlerin faşizmi tırmandırmaktaki, faşizmin ekonomik temellerini bugünden örgütlemekteki önemlerini küçültmez. Faşizmin tırmanışı, faşist güçlerin ülkeye yayılmasının, terör ve cinayet ortamı yaratmasının da ötesinde, ekonominin faşizan temeller üzerinde örgütlenmesini içerir.

Tırmanışta asıl önemli nokta, faşist örgüt ile büyük sermaye arasında doğrudan ve "yasallaştırılmış" ilişkilerin kurulmasıdır. Bu ilişkiler çerçevesinde, faşizm özlemi içindeki sermaye kesimlerinin yanısıra, faşist örgütün de sermayenin çeşitli kesimleri üzerinde doğrudan bir denetim kurabilmesi, yan çizen sermaye kesimlerini, "yasal" önlemlerle "doğru yola" sokabilmesi gerekir. Kısacası, faşizm aynı zamanda, kendisini davet eden sermayeyi de belirli bir disiplin altına sokan önlemleri, tedbirleri almak zorundadır.

Gerek Almanya'da, gerekse İtalya'da, faşizmin tırmanışı ve yönetimi sırasında, faşist örgüt, yasalarla, "yasa gücündeki kararnamelerle", üretimin çeşitli kesimlerine çeşitli düzenlemeler getirdi. Büyük, küçük ve orta sermayenin faaliyeti üzerinde doğrudan bir denetim kurdu. Bu denetim aracılığıyla "ikircikli" davranan sermaye kesimlerini yola getirdi.

MHP'NİN YASA TASARISI

Türkiye'de Milliyetçi Hareket Partisi'nin niteliği ve ideolojisi öteden beri biliniyor. Bu örgütün, vurucu güçleri ve bunların yaptıkları hakkında da elde yeterli bilgi var. Yine de bütün bunların yanısıra, MHP'nin ellerindeki devlet kurumlarında, bakanlıklarda "sermayeyi disiplin altına alma" yolunda bugünden başlattığı girişimler üzerinde de dikkatle durmak gerekiyor.

Güner; Kolları şimdiden sıvadı

MC iktidarında Ticaret Bakanlığı MHP'nin elinde. Ticaret Bakanı da MHP'nin önde gelen ideologlarından sayılan Agah Oktay Güner. Ticaret Bakanlığı bugünlerde bir yasa tasarısı hazırlıyor. Hazırlanan tasarının adı, "Ticaretin düzenlenmesi ve tüketicinin korunması."

Tasarının maddelerine bakıldığında, murad edilenin "ticaretin" gerçek anlamda "düzenlenmesi", hele hele "tüketicinin korunması" olmadığı hemen anlaşılıyor. Hazırlanan tasarıdan amaç, ticari ve sınai faaliyetler ile esnaf ve zanaatkarların faaliyetlerini bütünü ile MHP'li bakanlığın iznine ve denetimine bırakmak.

Hazırlanan tasarıya göre ticari faaliyeti sürdürme, bakanlığın iznine bağlanıyor. Bunun yanısıra bazı ticari faaliyetlerde bulunabilmek, ancak bakanlıktan gerekli belgenin alınması ile mümkün. Bu belge de, bakanlığa bir bedel ödenerek alınabiliyor.

Tasarının 13. maddesi "imalatçı, toptancı, perakendeci, üretici, komisyoncu, tellal, acente, kabzımal, mutemet ve hizmet işletmecisi ile 12. maddede yazılan işlerle uğraşanların bakanlıktan meslek özelliklerini gösteren bir meslek belgesi almaları ve işlerini terk edenlerin belgelerini bakanlığa iade etmeleri zorunludur" hükmünü getiriyor.

Ancak tasarıda, bu belgelerin verilmesinde hangi kıstasların gözetileceği konusunda en küçük bir açıklık bile bulunmuyor. Sonuçta MHP'li bakanlık, "yanlış yoldakilere" belge vermemekte, ya da verilen belgeleri yenilememekte bütünüyle serbest oluyor. Tasarıyı hazırlayanlar, bu maddeyi koyarken sermayenin çeşitli kesimlerini kendi boyunduruklarına sokmada etkin bir silaha kavuşacaklarını düşünmüş olacaklar.

Tasarı, haraç karşılığı belge vererek ve bu belgeleri yenileyerek sermayeyi denetime almak isterken, çeşitli demokratik kuruluşları mali yönden çökertebilecek hükümler de getiriyor. Tasarıdaki 16. maddeye göre, konser düzenleyen bir demokratik örgüt, konserin biletlerini bağış olarak belirtilen fiyatın üzerinde bir fiyattan satabilmek için mülki amirden izin alacaktır. Kısacası demokratik kuruluşlara bağış verilemeyecektir. Bunun da mali yönden demokratik örgütlerin belini kıracak bir hüküm olduğu açıktır.

NE YAPACAKSAN MHP'DEN BELGE ALACAKSIN

Tasarının 14. maddesi sözü edilen belgelerin getirdiği sınırlamaları daha da detaylandırıyor. Bu maddeye göre, bakanlık, 13. maddenin kapsamına giren meslek sahiplerinin hangi işlerle uğraşacaklarını, hangileri ile uğraşamayacaklarını, hangi malları satabileceklerini, hangilerini de satamayacaklarını tesbit edebilecektir. Aynı şekilde bu tesbitte hangi yöntemlerin ve kıstasların kullanılacağına ilişkin olarak tasarıda hiç bir hüküm ya da açıklık getirilmemektedir.

Ayrıca, tasarıda yer alan bazı maddeler sonucunda, adeta bir "Ticaret Bakanlığı devleti" kuruluyor. Örneğin kamu kuruluşlarının ürettiği malların fiyatlarının saptanması yetkisi Ticaret Bakanlığı'na veriliyor. Aynı tasarıya göre Ticaret Bakanlığı ithalat ihracat işlerinde de en yetkili makam olmaktadır. Tasarıdaki bir maddeye göre, hangi taleplere transfer yapılabileceğini, Ticaret Bakanlığı Merkez Bankası'na bildirecektir. Böylece sanayicilerle olan ilişkilerinde, Bakanlığı elinde tutan MHP büyük bir önceliğe sahip olmaktadır.

İthalat ihracat işlerinin yapılabilmesi için de bakanlıktan bir belge alınması zorunlu sayılmaktadır. Aynı haraç burada da söz konusudur ve bu belgeler bir bedel karşılığı alınıp yenilenebilecektir. Ayrıca bakanlık, tasarı sayesinde bu ithalat ve ihracatçılar hakkında bir özel "sicil" de tutabilmektedir.

ÖZEL SEKTÖRLE ÖZEL SÖZLEŞMELER

Tasarının 44. maddesine göre, darlığı duyulan veya darlığı olduğu iddia edilen malların ithali, üretimi ve dağıtımı için MHP yönetimindeki bakanlık özel sektörle belirli süreler için sözleşmeler yapabilecektir. Bu madde sayesinde MHP'li bakanlık istediği bir firmayı kısa bir süre içerisinde daha da zengin edebilecektir.

Tasarı yalnızca üretim ve ticaret alanında değil, hukuk alanında da büyük yenilikler getiriyor. Tasarıya göre bakanlık yetkilileri "tüketiciyi korumak" için gece veya gündüz, sulh mahkemelerinden karar alarak istediklerinin evini ya da üzerini arayabilecektir. Böylece evler, MHP'li bakanlık görevlileri tarafından yol geçen hanı haline getirilmektedir.

Yapılan bu tür aramalar sonucunda savcıların kovuşturmaya gerek duymaları halinde, Ticaret Bakanlığı savcıların bu kararlarına mahkemede itiraz hakkına sahiptir. Ancak, bir bakanlığın savcıların kararına karşı mahkemeye itirazı hukuk sisteminde büyük bir yenilik olmaktadır. Ticaret Bakanlığı da bu yeniliğin farkında görünmektedir. Bunun için Adalet Bakanlığının bu tasarıdaki maddeleri ve hükümleri uygulayabilmesi için özerk mahkemeler kurması önerilmektedir.

SONUÇ

MHP'nin elindeki Ticaret Bakanlığının hazırladığı yasa tasarısındaki ilginç maddelerin bir bölümü bunlar. Tümünün hangi amaca yönelik olduğu apaçık ortada. MHP, aldığı oyu, devlet kurumlarındaki güçlenmesini, sermaye çevreleri ile olan ilişkilerini takviye ederek pekiştirmek istiyor. Faşist örgüt, sermaye çevrelerinin karşısına bir elinde çiçek, bir elinde sopa ile çıkıyor. Çiçek ya da sopa arasında bir tercih yapmak, yani MHP'den bağımsızlık ile MHP'nin güdümüne girmek arasındaki bir tercih, sermaye çevrelerinin tercihi olacak.

Sermaye çevreleri, Almanya'da, İtalya'da ve Japonya'da, faşist örgütün gösterdiği çiçekleri tercih ettiler. Ayak direnenler, ılımlı davrananlar sopayı yediler. MHP'li bakanlığın hazırladığı yasa tasarımı, sermaye için zaman zaman bir çiçek, zaman zaman da bir sopa olabilecek nitelikler taşıyor.

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ ● Yazı İşleri Müdürü: Metin ÇULHAOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● YÖNETİM: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İSTANBUL BÜROSU: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● ABONE KOŞULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Aylık 100 TL ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İLAN KOŞULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, İç sayfalarda sütun santimi: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimlidir. ● BASKI: Daily News Web-Ofset Tesisleri ● Kapak düzeni İbrahim NİYAZİOĞLU

SOSYALİZME GEÇİŞ ÇAĞI

Yalçın KÜÇÜK

Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı. Artık bilinmesi gerekiyor. Ancak "nedeni" ile birlikte bilinmesi gerekiyor. Nedeni ile beraber bilinmeyene, bilgi demek mümkün değil. Sosyalizm, dünya yüzeyinde, ilerliyor. Yeni ülkeler, yeni toplumlar sosyalizme kavuşuyor. Yeni ülkeler, yeni toplumlar sosyalizme yöneliyor. Sadece bu kadarı bile, çağımızın sosyalizme geçiş çağı olduğunu göstermeye yeterli. Ancak, en azından Türkiye'nin başka kanıtları var. Türkiye'nin, pek meraklıları için, "özgün" kanıtları var. Türkiye'de teker teker geçerli çözümler, kanıtlanmış sosyalist çözümlere dönüşmeye başladı. Demokrat çözümler, sosyalist bir içerik kazanmaya başladı. Demokrasiyi yaşatmak için gerekli olan ekonomik programlar, sosyalist programlar içinde erimeye başladı. Tutarlı ve programlı demokrat mücadele ile sosyalizm için mücadele arasınakonulmaya çalışılan Çin duvarı, somutta da erimeye başladı.

Bir örnek konut sorunundan. Bundan on yıl kadar öncesine kadar, Türkiye'nin ilerici akım ve hareketi, konut sorununun çözümü için sosyal sigortanın konut kredisinin işçi ve emekçiler lehine kullanım oranını artırmayı öneriyorlardı. Tüm konut yapımı içinde çok küçük bir oranı oluşturan sosyal sigorta kredisinin daha çok işçi ve emekçi konut kooperatiflerine ayrılması öneriliyordu. Bugün bu çözüm çok gerilerde kaldı. Bugün işçinin ve emekçinin konut sorununu sosyal sigorta olanakları ile çözmek mümkün de gün, mümkün olmayanı yapmak da gerekli değil. Üretici güçlerin bugünkü gelişmişlik düzeyinde, işçi ve emekçilerin içinde bulundukları hareketlilik ölçeğinde, işçi ve emekçileri sosyal sigorta kooperatifleri ile konut sahibi yapmak bir çözüm olmaktan çıktı. Kendi içinde işçi ve emekçiyi, kiralık konut sistemine mahkum eden bir program niteliği kazandı. Kendi içinde kendi açmazını yaratan bir program oldu.

Nedeni gayet basit. İşçi ve emekçinin, sosyal sigorta kooperatifleri yoluyla, konut sahibi olmaları neyi çözecek? Bu çözümün, miktar olarak sınırlılığı bir yana. Konut, içinde oturmak için üretilmek durumunda. Konut, işyerinden uzak olmamak zorunda. Sağlıklı konut alanı, yeşil sahaları ve spor alanlarını da içermek mecburiyetinde. Bütün bunların yapılabileceği varsayılsın. Bugün işçi ve emekçiler, artık doğdukları kent veya kasabada çalışıp ölmüyorlar. Şu ya da bu nedenle, işçi ve emekçilerin hareketliliği yüksek. Bir kentte konut sahibi olma şansını elde edebilmiş bir işçi veya emekçi, işini ve yerini değiştirdiği zaman mutlak kiracı olacak. Ayrıca, iş yerine yakın konut, işçinin ve emekçinin emekli olduğu zaman da kullanılacak. Emekliliğini sağlamış işçinin veya emekçinin yine işyerine yakın oturması zorunluluğu yok. İşyerinin yakınlarını emekli işçi veya emekçi ile doldurmak da mümkün değil. Mutlak daha dinlendirici bir yerde oturması gerek.

Neresinden bakılırsa bakılsın, artık tek çözüm var: Kamu yönetiminin ve özellikle yerel yönetimlerin konut yapması. Yaptığı konutları, çok ucuz kiralarla, kentin işçi ve emekçilerine vermesi. Bugün sosyalist olmayı bırakın, demokrat bir teknisyenin bile, teknisyen titizliği ve dürüstlüğü içinde kaldığı sürece, başka bir çözüm önermesi mümkün değil. Toplum, ülkenin her yöresinde ister çalışsın, isterse emekli olsun herkese konut bulmak zorunda. Kamu yönetimi ve özellikle yerel yönetim, bu konutları ucuz üretmek durumunda. Ucuz üretmek, toplu üretmek demek. Aynı zamanda ileri teknoloji ile, mümkün olduğu kadar fabrikasyona giderek üretmek gerek. Bu da ancak kamu yönetiminin ve özellikle yerel yönetimin el atması ile gerçekleştirilebilir.

Türkiye'de konutun, sosyalizme açılmayan bir tutarlı çözümünü bulmak olanaksız. Türkiye'de ulaştırma hizmetlerinin de sosyalizme açılmayan bir çözümü bulunamaz. Büyük kentlerin ulaşım sorununu, mevcut teknolojik düzeyde, metro yapmadan çözmek olanağı yok. Artık kitleyi kitle ulaştırma yöntemleri ile taşımaktan başka çare yok. Bu çare uzun dönemli bir çare değil. Bu çarenin dar ekonomik hesaplarla bir ilgisi yok. Artık ekonomik hesaplar, kapitalistler ve kapitalistlerin devleti ekonomik hesap yaparken ödemediği maliyet kalemlerini hesaba katmamak lüksüne sahip değil. Hergün milyonlarca işçi ve emekçi, ulaşım bekliyor. Kuyrukta bekliyor. Toplumun en değerli varlığı işçinin ve emekçinin zamanıdır. Değerleri yaratanların zamanından daha geçerli bir "değer" düşünülemez. Kuyrukta beklemenin ötesinde bir ulaşım aracına ulaşma lüksüne kavuşan işçi ve emekçilerin trafik sıkışıklığından dolayı kaybettikleri zamanın da hesabını vermek gerek. Bir kaç holdingin zenginliğine zenginlik katmak için yaratılan binek otomobil kargaşasının maliyeti de işçi ve emekçinin omuzlarına yüklenemez.

İki türlü maliyet. Birincisi, binek otomobil sayısı artarken, işe gidip işten gelmek için uzayan işçi ve emekçilerin zamanı. Diğeri ise yol yapımının gerektirdiği maliyetin işçi ve emekçilerin ücretlerini kısmak, vergilerini artırmak için kullanılmasının yarattığı maliyet. Dışa bağımlı montajcı bir kaç holdingin zenginliğine zenginlik katmak için işçinin ve emekçinin vergisi artırılıp, fiilen ücreti düşürülemez. İşçi ve emekçi, yol yapmak için dünyaya gelmedi. Yollar üzerinden yürümek için yapılmalı. Bugün büyük ve büyükçe kentlerde işçi ve emekçiler kaldırımlardan bile yürüme şansına sahip değil. Kaldırımlar, holdinglerin binek otomobillerinin park yeri olsun. İşçiye ve emekçiye topluca bineceği metro yapılmak koşulu ile. Bunu da kamu yönetimi ve özellikle büyük kent yerel yönetimleri yapacak. Buna mecburlar. Türkiye'nin bugünkü somutunda toplu ulaşım ağlarını kurmak bir mecburiyet haline geldi. Başka çözüm yok. Sosyalizmden başka çözüm olmadığı gibi.

Örnekler arttırılabilir. Konut ve ulaşıma, sağlık ve eğitim eklenebilir. Eklemekten daha önemlisi var: Sağlık, eğitim, ulaşım, konut ve diğerlerinde, teker teker bunların herbirinde sosyalist programların tek çözüm haline gelmesi ve hatta teker teker bu çözümlerin uygulanmasıyla Türkiye sosyalist olmaz. İşçi sınıfı, müttefiki emekçilerle birlikte toplum yönetimine gelmedikçe, iktidarı eline almadıkça sosyalizmden söz edilemez. Sosyalizm, bir sınıf ve iktidar sorunudur. Özü, burada yatıyor. Burada da, teker teker bu önlemlerin uygulamaya konması halinde bile Türkiye'nin sosyalist olacağı söylenmiyor. Söylenenin özeti şu: Tutarlı demokrat programlarla sosyalist önlemler içiçe girdi. Artık sosyalizme dostça bir bakış açısına sahip olmadan demokrat olmaktan söz etmek imkansız oldu. Genel ve özel çözümler birbirine kenetlendi. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizmin birbirine kenetlenmesi gibi.

Demokrasi için mücadele bu yüzden sosyalizm için de mücadele haline geldi. Türkiye İşçi Partisi'nin tüm açıklamalarında, yönetici ve sözcülerinin tüm konuşmalarında demokrat olanlar ısrarla programlarını açıklamaya çağrıldı. Bu yüzden. Demokrat olduklarını iddia edenlerin programlarını açıklamaktan ısrarla kaçınmaları da bu yüzden. Demokrasi söylevlerini verenlerin tutarlı bir çizgiye çekilmeleri için bu denli çaba harcanması da bu yüzden. Türkiye İşçi Partisi programını okuyanlar için bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ile sosyalizm mücadelesi arasındaki bütün durakların ortadan kalkması da bu yüzden.

TİP Yasal Haklarını Sonuna Kadar Kullanma Mücadelesi Veriyor

- Türkiye İşçi Partisi, seçim kampanyasını, işçi ve emekçi yığınlara gerçek sorunları ve çözümleri göstermek için kullanıyor. Ancak bunun yanında TİP, seçim mücadelesini, yasal hakları sonuna kadar kullanma mücadelesi haline getiriyor.

- TİP, her seçim mücadelesinin, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde yeni mevziler kazanmak için değerlendiriyor. Pratik olarak en önemsiz sorunlarda bile yasa tanımazlığın karşısına dikiliyor.

ÜYE (T.İ.P.) : Y.ZİYA BİLİR
ÜYE : SELAHATTİN ÜNAL
ÜYE (C.G.P.) : RIZA ŞAHİN
ÜYE (M.S.P.) : OSMAN USTA
ÜYE (C.H.P.) : BÜLENT YARDIMCI

GÜNDEM:

T.İ.P. Ankara il başkanlığı 1.12.1977 gün ve 240 sayılı yazısında :

4.12.1977 günü saat 14.00 de T.İ.P.sinin muhtelif alanlarda yapacağı miting için bez afişler (bez pankartların asılması) kararlaştırılmış ve bu karar üzerine Ankara Belediyesine müracaat edilmiş. Ankara Belediye Zabıta Müdürlüğünün 28.11.1977 gün ve yazı işleri A 50031 sayılı yazılarıyla :

KARAR:

1- Yukarıya aynen çıkarılan Ankara Belediye Encümeni ... 28.10.1977 gün ve ...

2- Bu suretle Ulus, ... 4.12.1977 tarihinde yapacağı miting ... T.İ.P.sinin ... 30.11.1977 gününden itibaren ... Belediyeye ait olduğunun ... oy birliği ile karar verildi. 1.12.1977

Ankara'nın namlı valisi Durmuş Yalçın, tüm işlerini bıraktı. Bir tek işle uğraşıyor: Türkiye İşçi Partisi'nin seçim çalışmalarını engellemeyi kendisine tek görev tanıyor. Ankara Valisi Durmuş Yalçın yasa tanımazlığın akıl almaz örneklerini veriyor. 4 Aralık Pazar günü Tandoğan'da yapılacak mitingi duyuran bez pankartları indirtti. Ankara Valisi, gerekçe olarak, önce "böyle istiyorum" dedi, sonra "trafiği engelliyor" ve daha sonra da "İlçe Seçim Kurulu kararı var" dedi. Ankara Belediyesi'nden gerekli izin alınarak asılan bez pankartları indirdi, bez pankartlara el koydu, Parti üyelerini gözaltına alıp savcılığa verdi.

BİR BUÇUK GÜNDE ÜÇ GÖZALTI

MC Hükümetinin valileri, TİP'i "boy hedefi" yapma politikalarını başka yerlerde de sürdürdüler. İstanbul'da afiş asan 64 partili gözaltına alında. Ancak hiç bir idareci bu yasa tanımaz uygulamayı Ankara Valisi kadar işgüzarlık haline getirmedi. Ankara TİP üyelerinden Latif Can, bir buçuk günde üç defa gözaltına alındı. Birisi afiş yapıştırmaktan, diğeri bildiri dağıtmaktan, üçüncüsü ise pankart asmaktan. Bu yasa tanımaz işlemler, TİP üye ve yöneticilerinin haklarını savunması sonucunda, sona erdirildi. Ancak birisi sona erdirilirken bir diğeri başlatıldı.

BAKANA DUYURU

TİP Ankara İl Başkanı Osman Sakalsız, yasa tanımaz işlemleri İçişleri Bakanı Korkut Özal'a telgrafla duyurdu ve durumu anlatmak için görüşme talebinde bulundu. Korkut Özal, TİP Ankara İl Başkanı'nı telefonla arayarak ilgilenceğini, bütçe ve program çalışmaları dolayısıyla, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Galip Demirel ile görüşmelerini istedi. TİP Heyeti, cuma sabahı İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Galip Demirel ile görüştüler. Valinin yasa tanımaz davranışlarını anlattılar. Bu davranışların Pazar günü Tandoğan'da yapılacak mitingte de devam etmesinin önlenmesini istediler. Müsteşar Demirel, yasaların tarafsızlıkla uygulanacağını söyledi. TİP'liler "güvenlik gerekçesi" ile mitingin gerginleştirilmesi gerektiğini özellikle istediler.

SEÇİM KURULU KARARI

TİP İl Başkanlığı, yasa tanımaz bir biçimde TİP dövizlerine el koyan uygulamayı İlçe Seçim Kurulunun önüne getirdi. İlçe Seçim Kurulunda, TİP'in bez pankartlarının indirilmesi için hiç bir karar alınmamış olduğu ortaya çıktı. Seçim Kurulu, ittifakla aldığı kararla bez pankartlarm İndirildiği yere tekrar konulmasını hükme bağladı. Ancak, hizmet bedeli ödenerek daha önce bez pankartları elektrik direklerine bağlamış olan Ankara Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü bu kez, yine bedeli karşılığında bez pankartları asmak istemedi. Başkan Vedat Dalokay'ın emir vermesi, Seçim Kurulu ve Savcılığın kararları da CHP il örgütünden emir almaya başlayan memurların isteksizliğini yenemedi.

TOPLANTI VE MİTİNGLER

Radyo demeçleri ve gelecek hafta başlayacak radyo konuşmalarının dışında yerel seçimleri tek değerlendiren partinin TİP olduğu ortaya çıktı. Seçime girilen kentler, sarı-kırmızı Çark-Başak afişleri ile süslendi. TİP Genel Başkanı ve Genel Sekreteri, seçim gezilerine başladılar. YÜRÜYÜŞ baskıya verilirken Cuma günü Bursa'da, Cumartesi günü İzmir'de, Pazar günü Ankara Tandoğan'da, Pazartesi günü İçel'de, Salı günü Adana'da Boran ve Sargın'ın konuşacakları açıklandı. Hafta içinde Orta Anadolu ve Karadeniz kentlerinde toplantılar programlandı.

DEMOKRATLAR

- CHP Genel Başkanı, MHP ile yaptığı işbirliğini eleştiren Türkiye İşçi Partisi'ne çok öfkelendi. Solundakileri "demokrasiden anlamazlar" diye nitelendirdi. TİP Genel Başkanı Boran, CHP Genel Başkanı'nın meclisi çalıştırmak için MHP ile işbirliği gerekçesini Demirel'in "memleketi hükümetsiz bırakmamak için Milliyetçi Cepheyi kurduk" demesine benzetti.

- Ecevit, Nevşehir-Aksaray gezisinde, gazetecilere, yazılmamak kaydıyla yeni planlarını açıkladı. CHP Genel Başkanı, DİSK'e bağlı "Maden-İş Sendikasının yönetimini alacağız, tüzüğünü değiştireceğiz" dedi. Ecevit, "Bu olmazsa üçüncü konfederasyon kuracağız, Halil Bey'le anlaştık" diye ekledi.

- Cephe Hükümeti, kapitalizmin çıkması ile karşı karşıya gelerek yılda yüzde beş kalkınmayı öngören bir program ile geçen yıldakinden daha az kamu yatırımını içeren bir bütçe hazırladı. Ana muhalefet ile basını ise program ve bütçenin Anayasaya aykırılığı üzerinde bir muhalefeti tercih etti. Yüzde beşlik bir kalkınma için plan yapmaya bile gerek olmadığını söylemek işlerine gelmedi.

Demirel başkanlığındaki MC bükümeti, geçen baftayı, büyük bir sorumsuzluk ve ciddiyetsizlik içinde tamamladı. Demirel'in iki yardımcısı, Libya ve Irak gezilerini tamamladılar. MC Hükümeti'nin Dışişleri Bakanı ise İsviçre'den Sedat Haininin yanına gitti. Demirel, izleyicisi olduğunu iddia ettiği Menderes'in Orta Doğu politikasını sürdürdüğünü bir kez daha gösterdi. Nasıl Menderes, Nuri Sait gibi Arap dünyasının hain ve devrilmeye mahkum yöneticileriyle işbirliğini seçiyorsa, Demirel de Çağlayangil'i, şimdi Arap dünyasının hain ve devrilmeye mahkum yöneticisi Sedat'ın yanına gönderdi. Amerikancı politika burada da kendisini gösterdi. Amerika, hain ve devrilmeye mahkum yönetimleri destekleme politikasını, egemen olduğu siyasetleri birbiriyle görüştürerek sürdürdü. Milli Selamet Partisi, Çağlayangil'in ziyaretine karşı olduğunu açıkladı. Ancak bu karşı olma, kağıt üzerinde ve bir demeçle sınırlı kaldı.

MISIR VE NİL VADİSİ

Sedat Haininin bu ziyaretini ve sonraki gelişmeleri Amerika Birleşik Devletleri tezgahladı. Aynı tezgahın içinde yer alan Demirel hükümetinin Sedat Hainini desteklemek için Kahire'ye gitmesi sürpriz olmadı. Ancak bu ziyaretleri sadece Amerikan emperyalizminin bir tezgahı olarak görmemek gerekiyordu. Sedat Haininin girişimleri Mısır burjuvazisinin tezgahlarına da uygun düşüyor. Mısır'da yayınlanan Mısır el Kanavi Gazetesi, Sedat Haininin ziyaretinden önce "havayı hazırlama" görevini üstlendi. "Arap halkının gerçek düşmanı yahudiler olmayıp bize öldürücü darbeyi indirmek isteyen beynelmilel komünizmdir" kampanyasını başlatıp sürdürdü. Mısır ve Nil Vadisi anlamına gelen Mısır el Kanavi Gazetesi, İsrail'in işgal altında tuttuğu toprakları geri almak yerine, Mısır'ın eski firavunlarının ülkesi Nil Vadisi boyunca genişlemesini öneriyordu. Mısır büyük burjuvazisinin "illegal" partisi Vafd'ın legal yayın organı olan el Kanavi, başta ABD ve Batı Almanya olmak üzere emperyalist ülkelerle yakın işbirliğini savunuyordu. Mısır burjuvazisi, İsrail'in işgal ettiği toprakları kazanmayı fazla değerli görmüyordu. Önemli olan daha fazla kâr elde etmek için bir "barış" yapmak oluyordu.

GÖSTERMELİK TEPKİLER

Çağlayangil'in Sedat Haininin yardımına koşmak için yaptığı ziyarete, büyük ve parlamentoda temsil edilen partilerden ya tepki gelmedi, ya da gelen tepkiler göstermelik oldu. MC Hükümetinin program ve bütçe komedisine yöneltilen eleştiriler de bu düzeyi aşmadı. CHP yöneticileri uzun süre program ve bütçenin Anayasaya aykırılığı tezini işlediler. Daha sonra ise, Cuma günü yapılan basın toplantısı ile işin "özüne" indiler. CHP Genel Başkanı, Cuma günü yaptığı basın toplantısında, Uluslararası Para Fonu'na "saygılarını" dile getirdi. "Uluslararası Para Fonu, tüm üye ülkelerin, özellikle dış finansman gereksinmeleri konusunda dikkate alınan bir kuruluştur"dedi. Para Fonu'nun müdahaleleri böylece kabul edildi. Ancak Para Fonu'na, Türkiye'ye karşı saygılı davranması gerektiği anlatılmalıydı. Ecevit, şöyle devam etti: "Ancak bu kuruluşun kalkınmış varlıklı ülkeler veya her fedakarlığı halka silah zoruyla kabul ettirebilecek durumdaki ülkeler için geçerli sayılabilecek koşulların Türkiye'ye uygulama olanağı yoktur. Ama Cephe Hükümetinin uluslararası kuruluşlara bu gerçeği anlatabilecek durumda olmadığı bellidir."

BEDELİ KİM ÖDEYECEK?

CHP'nin tek kozunun "anlatabilmek yeteneği" olduğu ortaya çıkıyor. "Ah bir Türkiye'nin başına anlatma gücü olan yöneticiler gelse" bütün işler düzelecek. Emperyalistler, kendilerine anlatılsa, emperyalist olmaktan çıkacaklar. Büyük sermaye, kendisine anlatılsa, büyük sermaye olmaktan çıkacak. CHP Genel Başkanı, bu mantığını, son yaptığı basın toplantısında da sürdürdü. Aynı basın toplantısında "demokratik rejimde, hükümetlerin sakat ve sorumsuz tutumlarının bedeli, tasarruf adı altında halka yüklenemez" dedi. "Bu bedeli, en başta, ülkeyi bunalıma ve ekonomik darboğazlara sürükleyenler, hükümetten ayrılarak kendileri ödemek zorundadırlar" diye ekledi. Ecevit'e göre, MC Hükümeti görevden ayrılırsa, bedel ödenmiş olacaktı. MC Hükümeti, hükümetten uzaklaştığı zaman, ekonomiyi içine girdiği bunalımdan kurtarmanın bedelinin hangi sınıflar tarafından ödeneceği sorusuna açıklık getirilmedi. Fakat daha sonra üstü kapalı olarak bu bedeli yine halkın ödeyeceği ortaya kondu: "Halktan, ancak, daha hızlı gelişme için ve kısa sürede refaha erişmek için, o da adaletli ölçüler içinde, tasarruf beklenebilir." Tabii halk, CHP yönetiminde yapacağı tasarrufu "bedel" saymaz. Çünkü CHP, "hayırlı devlet" kuracak. "Hayırlı devlet" yönetiminde de halk, "bedel" ödemez. Tıpkı Kur'an'da olduğu gibi fedakarlığı da bir "hediye" sayar.

"HAYIRLI DEVLET"

CHP Genel Merkezince yayınlanan "Cumhuriyet Halk Partisi Yerel Seçim Bildirgesi" Cumhuriyet Halk Partisi'nin sağa tırmanışında kendisine sınır tanımadığının yeni bir simgesi oldu. Bildirgenin kapağının baş köşesine "Kalkınan Köy, Sağlıklı Kent, Halkçı Hükümet, Hayırlı Devlet" tekerlemesi oturtuldu. Böylece CHP devletçilikten korkusunu yenme yönünde bir adım attı. Ama bu adım MSP doğrultusunda oldu. CHP, Milli Selamet Partisi'ne oy veren seçmenlere, yeni icatettiği, "Hayırlı Devlet" sloganını baş köşeye oturtarak selam vermeye başladı. Ecevit'in hacı adaylarının Suud'a çektikleri telgrafı İngilizceye çevirmesinden sonra "Hayırlı Devlet"

FAŞİSTLERLE İŞBİRLİĞİ YAPAMAZ

Sargın: Siyasi şantaja hayır.

CHP'nin "hayır" işlerine de ciddi olarak eğildiğini gösteriyordu. Artık mezarından başını kaldırsa İsmet Paşa da, partisini tanımayacak.

PLANA GEREK VAR MI?

Yürürlükteki Anayasa'nın 129. maddesi şu hükmü getirmektedir: "İktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir." Cephe Hükümetinin kalkınmadan resmen vazgeçtiği bir zamanda ana muhalefet ile basının, bütçe ve program Anayasadaki usullere göre yapılmadığı gerekçesiyle muhalefet yapmadan önce bu hükmü hatırlaması gerekiyor. Plan, kalkınma için yapılır. Türkiye ekonomisinde yüzde beş veya altı oranında bir kalkınma hızı için plan yapmaya gerek bile yok. Menderes döneminde de plan yoktu ama ekonomi yüzde beş-altı büyüyordu. Plan, bütün kaynakları zorlayarak, seferber ederek kalkınma hızını artırmada kullanılabilecek bir araçtır. Eğer kalkınma hızını düşürmek söz konusu ise plan yapılsa da yapılmasa da değişiklik olmaz. Son günlerdeki program ve bütçe ile ilgili "şekilci muhalefet", büyük sermaye ile Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye ekonomisinin gelişme hızını düşürme kararlarını gizlemede, arka plana atmada oldukça işe yaradı.

BAŞKA "PLAN" VAR

CHP, büyük sermaye ile uluslararası finans örgütlerinin kalkınma hızını yavaşlatma planlarına boyun eğdiği için "şekilci muhalefet" olmayı tercih etti. Program ve bütçe şeklen de olsa meclise sunulduktan sonra yasak savdı. Fakat burada CHP Genel Başkanı, şekilden çok içerikle ilgili yeni planlarından birisini de sızdırdı. Nevşehir-Aksaraygezisinde, yazılmamak kaydıyla, sağcısı-solcusu tüm yakın bildiği gazetecilere yeni planını açıkladı. Ecevit, "Maden-İş yönetimini alacağız" dedi. DİSK'e bağlı Maden-İş'in anti-demokratik olarak nitelediği tüzüğünü değiştireceklerini söyledi. Bunun için çok kararlı olduğunu ifade etti. "Ya tam olarak alacağız, ya da üçüncü

Pazarlıklar ne âlemde

bir konfederasyon kuracağız" dedi. "Halil Bey'le anlaştık" diye ekledi. CHP Genel Başkanı'nın "Halil Bey" dediği Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç oluyordu.

Ecevit'in bu açıklamaları yerine ulaştı. Maden-İş yöneticileri, MESS yöneticileri ile anlaşmak için daha yumuşak olmaya başladılar. Maden-İş'in sahibi göründüğü gazetenin yönetici ve çizgili yazarları CHP'nin gazetesinde de "işçi sınıfı çizgisini" sürdürebileceklerini ispat yarışına girdiler. Bu hava içinde CHP Genel Başkanı, sosyalistlere "demokrasi dersi" vermeyi denedi. Meclisi çalıştırmanın büyük bir demokratik görev olduğunu, sosyalistlerin ise demokrasiyi umursamadıklarını iddia etti.

DEMOKRASİ VE UYGARLIK DERSİ

TİP Genel Başkanı Boran, Türkiye İşçi Partisi Ereğli İlçe Örgütünün düzenlediği toplantıda yaptığı konuşmada şunları söyledi: "CHP lideri Sayın Ecevit Meclis Başkanının seçiliş tarzını eleştirenlere, anlaşılıyor ki, çok öfkelenmiş. Doğal karşılanabilir. Doğal olmayan cevap olarak söyledikleridir. Söz konusu eleştiriyi yapanları, demokrasiyi, devleti, meclisi umursamamakla suçlamak mantığa sığmaz. Ayrıca bu tür suçlamalar, CHP Liderinin çok sevdiği bir kelime ile söyleyeyim, 'uygar' değil." Boran, aynı konuşmasında, Ecevit'in savunma mantığına da değindi ve bu mantığın Demirel'in "memleketi hükümetsiz bırakmamak için milliyetçi cepheyi kurduk" mantığına benzediğini söyledi.

Behice Boran, demokrasinin bir biçimler deneti olmaktan öte bir öze ve içeriğe sahip olduğunu ekledi. Demokratların hiç bir zaman faşistlerle işbirliği yapamayacaklarının anlaşılması gerekiyordu. Türkiye İşçi Partisi'nin yönetici ve sözcüleri, seçim kampanyası boyunca demokrasinin ne olduğunu anlatmaya özen gösteriyorlardı. Bu seçimlerin niteliğinin anlaşılması da TİP'in seçim dönemi açıklamalarında önemli bir ağırlığa sahip görünüyordu. İzmir'de konuşan TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, AP ve CHP'nin bu seçimlerin anlamını çarpıttıklarını vurguladı. Sargın, MC partilerine oy vermenin pahalılığı ve terörü aklamak anlamına geleceğini söyledi. CHP ise yönetimine egemen olduğu belediyelerde yaptıklarının ve yapmadıklarının hesabını vermek durumundaydı. CHP seçmenin karşısına kendisine güvenlerin açıklığı ile çıkamıyordu.

Nihat Sargın, CHP'nin seçimleri "ya ben ya MC" şantajına sokmakta ısrar ettiğini söyledi. CHP, iyi niyetle iş yapmaya çalışan belediye başkanlarının naylon delegelerle ön seçim kurbanı edilişlerinin hesabını vermeden bu seçimlerden çıkamaz. CHP, bu hesaptan kaçsa da, oy verenlerin oy verirken bu hesabı yapması gerekiyor. Çünkü böyle bir hesap, CHP'li belediyelerin iş yapamayışlarının en büyük engelinin CHP örgütü ve CHP'li meclis üyeleri olduğunu ortaya çıkaracaktır. Böyle bir hesap, CHP'nin de ötesinde yerel yönetimlere hangi sınıfların egemen olduğunu ve bu sınıfların temsilcilerinin CHP de dahil sermaye partileri arasında dağıldığını gösternek için mutlaka gerekmektedir. Yine böyle bir hesaplaşma, mevcut sistemde ön plana çıkarılan başkanlar kadar, belediye meclislerinin de önemli olduğunu sergileyecektir.

ODTÜ'DE TERÖR

Sermaye partileri açısından son derece sönük geçen seçim kampanyası, sermaye sınıfı açısından, ODTÜ'de sürdürülen terörile sürüp gidiyordu. ODTÜ Rektör Vekili'nin evinin, ikinci kez ve polislerin gözleri önünde bombalanmasından sonra terör daha da tırmandırıldı. Cuma sabahı Orta Doğu Teknik Üniversitesi-de üç bomba daha patlatıldı. Faşistler patlattıkları bomba ile yetinmeyip, bu durumu görüşmek üzere toplanan ilerici ODTÜ öğrencilerini ateşe tuttular. Bir bölümü ağır olmak üzere on ilerici öğrenciyi yaraladılar. ODTÜ öğrencileri, bunların hesabının mutlaka sorulacağının kararlılığı içinde soğukkanlılıklarını korudular. Dergi yayına hazırlanırken, ODTÜ'deki gelişmeler henüz durmamıştı. Son alınan haberlere göre yaralanan öğrencilerden biri komada. Akademik Konsey olayların sorumlusu, "işçi" kılıklı faşist beslemelerin tümünün okuldan çıkarılması için karar alıyordu.

Bütün bunlar olurken, Ankara'nın ilerici, demokrat, sosyalist düşmanı valisi, bir zamandır sürdürmeye çalıştığı "hayırha" tutumundan sıyrılıp yüzündeki maskeyi atıyor ve faşist beslemelerin okuldan atılmalarını önlemeye çalışıyordu.

Ecevit ve Basın

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in her çarşamba günü basın toplantıları var, evinde yapılıyor. Bu toplantılar bir özelliği var. Söylenenler yazılmamak kaydıyla söyleniyor. Ecevit, her çarşamba yaptığı toplantılarda, toplantıya katılanlara olaylara nasıl bakmaları gerektiğini anlatıyor. Yazar ve muhabirler de olaylar ortaya çıkmadan önce Ecevit'in neden hoşlanıp neden hoşlanmadığını öğrenmiş oluyorlar. Bu toplantılara katılanlardan birisi hariç diğerleri Ecevit'e ters düşmemek için yazılarını ayarlıyorlar ve haberleri yeniden yazıyorlar.

TOPLANTIYA KATILANLAR

Her çarşamba günü yapılan Ecevit toplantılarına Hürriyet'ten Cüneyt Arcayürek, Milliyet'ten Orhan Duru, Anka'dan Teoman Erel, Cumhuriyet'ten Kemal Aydar ve Uğur Mumcu, Yankı Dergisi'nden Mehmet Ali Kışlalı katılıyor. Ecevit, yurt, dünya ve parti sorunlarını bu grupla tartışıyor.

Toplantılar şöyle oluyor. Örneğin, Ecevit, yerel seçimler yoklamasından çok önce yapılan böyle bir basın toplantısında bu gruba "İhsan Alyanak'tan başka şimdiki belediye başkanlarının aday olacaklarını sanmıyorum" diyor. Bu grup, biri hariç, bu sözlerin Ecevit'in Alyanak'tan başka diğer belediye başkanlarının yeniden aday olmasına karşı olduğu anlamına geldiğini görüyorlar. Bu yüzden de Ecevit'e "ters düşmemek" için yapılan delege oyunlarını bu yazar ve muhabirler görmezlikten geliyorlar. Ecevit'in adaylarının seçim şansını azaltabilecek haber ve yazıları okuyucuya duyurmamayı görev sayıyorlar. Ecevit'in çarşamba toplantılarına katılan Arcayürek, Duru, Erel, Aydar, Mumcu ve Kışlalı'dan yalnızca Mehmet Ali Kışlalı, Ecevit'e "ters düşmeyi" göze alarak delege oyunlarını yazdı.

ORTA ANADOLU'DA SÖYLENENLER

Ecevit, geçen hafta sonunu Orta Anadolu kentlerinde geçirdi. Burada da gizli bir basın toplantısı yaptı. Açık toplantısında, CHP-MHP işbirliğini eleştirenlere "demokrasiden anlamazlar" dedi. Ecevit'in yazarları hemen kaleme sarıldılar. Başta Uğur Mumcu olmak üzere Ecevit'in yazarları artık bayatlamış ve kanıksanmış sözlerle sosyalist hareketin ne kadar "perişan" olduğunu kanıtladılar.

Ecevit'in bu gizli basın toplantısında gazeteciler de konuştu. Bir İstanbul Gazetesinin dış politika muhabirliği ve sendikacılık yapan bir muhabiri, "Bülent Bey, elli delegem vardı, hepsi Ali Dinçer'e verdi" diye övündü. Bunu dinleyen "sağ" basındaki gazeteciler bile gazetecilik adına biraz utandılar.

MADEN-İŞ'İ ALACAĞIZ

CHP Genel Başkanı geçen hafta Orta Anadolu'da gazetecilere, yazılmamak kaydıyla, Maden-İş'i "alacaklarını" söyledi. Hafta içinde bu haberin İstanbul'a ulaştırılmış olduğu ortaya çıktı. Demek, Maden-İş'i yine Ecevit alacaktı. Politika yazarları yine bir rota değiştirdiler. "İşçi sınıfı" çizgisini Menderes'in çiftliğinin genişliğinde sanan bir politika yazarı yine "işçi sınıfı çizgisi içinde" kalarak CHP erdemlerini yeniden keşfettiğini gösteren yazılarına başladı. DİSK'e bağlı Maden-İş'in gazetesi ise CHP milletvekillerinin lokavta karşı olduğunu ve referandumu yasalaştırmak istediklerini yazarak diğer gazeteleri atlatmaya başladı.

Diğer gazeteleri atlatırken okuyucuyu da atlattıklarını henüz farketmediler. Fakat Ecevit'e "ters düşmemek" için, eğer kendileri için önemli ise, ilericiliğe ters düştüklerini artık fark ediyorlar.

İFLAS BELGELERİ: "STRATEJİ-PROGRAM-BÜTÇE"

28 Kasım tarihinden itibaren belli olmaya başlayan MC iktidarlarının ekonomisine ilişkin dökümanlar IMF ve diğer uluslararası sermaye kuruluşlarının Türk ekonomisi üzerindeki isteklerinin de somut belgeleri niteliğinde. 4. Beş Yıllık Plan stratejisi, 1978 yılı programı ve 1978 yılı bütçesi IMF ile uzun süreden beri yürütülmekte olan görüşmelerin sonuçları niteliğinde.

"REKOR BÜTÇE"

1 Aralık 1976 günü, 1977 yılı bütçesini açıklayan zamanın Maliye Bakanı Ergenekon, 1977 yılı bütçesini "Rekor" bütçe olarak ilan ediyordu. Gerçekten 1977 yılı bütçesinin 9 aylık uygulama sonuçları bu bütçenin "Rekor" bir bütçe olduğunu ortaya koymaktadır. 9 aylık uygulama sonuçları konsolide bütçede 24 milyar liralık açık olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan 1977 yılı bütçesini finanse edebilmek için Hazine'nin yıl sonunda yaklaşık 51 milyar lira açık vermesi kaçınılmaz gözükmektedir. Bu gelişme karşısında MC iktidarının Maliyesi, bütün kamu yatırunlarını durdurmak zorunda kalmıştır. Hazırlanan 1978 yılı bütçesi de tüm kamu yatırımlarını durdurmaktadır.

Uluslararası sermaye kuruluşlarının Türk ekonomisi üzerinde yapılması gereken operasyon konusundaki ilk açıklaması 1977 yılı Nisan ayında OECD'nin Paris toplantısından sonra yapılmıştır. OECD'nin bahar raporunda söylenenler çok açıktır; Türk ekonomisi mevcut yapısı itibariyle bugünkü ithalat seviyesini sürdüremez. Bu nedenle ithalat seviyesini düşürmek zorundadır. Dış ticaret hacminin daraltılması ise kaçınılmaz olarak iç ticaret hacminin de daraltılmasını gerektirecektir. Kısaca ODEC'nin raporunda söylenen gelişme hızının yavaşlatılması ve ekonominin daraltılmasıdır. 28 Kasım tarihinden bu yana ortaya konan resmi dökümanlarda yer alan 1978 yılına ilişkin tahminler ekonominin daraltılacağını açıkça söylemektedir.

15 YILLIK PLANLI DÖNEMİN SON YILININ RESMİ DÖKÜMANLARI İTİRAFLAR, ŞİKAYETLER VE SUÇLAMALAR İLE DOLUDUR. SUÇLAYANLAR BU YAPIYI KURANLARDIR. SUÇLANANLAR DA BU YAPIYI KURANLARDIR. 15 YILLIK PLANLI DÖNEM İÇİNDE DEMİREL SİYASETİNİN, EKONOMİ-POLİTİKASI YAPIYI KURMUŞ GELİŞTİRMİŞ VE BUGÜNKÜ DURUMUNA GETİRMİŞTİR.

ENFLASYONİST GİDİŞİ HIZLANDIRMAK

1978 yılı programında yer alan gelişme hızları ve yatırımlara ilişkin veriler, 1978 yılı bütçesinde yer alan kamu yatırımlarının ödenekleri bu daralmanın somut işaretleridir. Kasım ortası itibariyle belli olan 1977 yılı Milli Gelir Tahminleri 1977 yılı milli gelir artış hızının yüzde 5 seviyesinde kaldığını göstermektedir. Milli gelir artış hızının tahminlenen yüzde 8'lik gelişmenin altında kalmasında en önemli etken sanayiin büyüme hızında ortaya çıkan gelişmedir. 1977 yılı içinde sanayiin sabit fiyatlarla yüzde 13.3 oranında bir gelişme göstermesi beklenirken gerçekleşen gelişme sadece yüzde 2.9 olmuştur. Eylül ayı sonundan itibaren kamu yatırımlarının tam anlamı ile kısılmış olması söz konusu gelişme hızının daha da düşeceğini göstermektedir.

1977 yılı bütçesinde ise yukarıdaki satırlarda vurgulandığı gibi 24 milyarlık bir açık dokuz aylık uygulama sonuçlarında ortaya çıkmıştır.

1978 yılı bütçesi, 1977 yılı "Rekor" bütçesinden sonra "Toparlanma" bütçesi olarak görülüyor. Gerçekte 1978 yılı bütçesi hazırlanmış olan biçimiyle, toparlanma ile ilgisi olmayan bir bütçe. Ekonomide dış kaynaklarca istenen daralmanın gerçekleştirileceğine ilişkin vaadlerin yapıldığı döküman niteliğinde. Oysaki 1978 yılı bütçesinin uygulaması sonucunda bütçenin 290 milyar lirayı aşması kaçınılmaz. Bütçede memur maaşları 1976 yılı bütçesinde yazılı olan 9 kat sayı üzerinden hazırlanmış durumdadır. Yakacak yardımı olarak bilinen ödenekler bütçeye sadece 3 aylık olarak konulmuştur. Tüm kamu yatırımları asgari seviyede tutulmuştur. Konsolide bütçede yer alan 65 milyar liralık yatırım seviyesi 1977 ve hatta 1976 yılı yatırımlarının dahi altında bir yatırım harcaması demektir. Bu bütçe görünüşte ekonomiyi daraltmayı, enflasyonist gelişmeyi önlemeyi hedef aldığını IMF ve diğer yabancı kaynaklara açıklamaya çalışan bir bütçedir. Gerçekte ise bu bütçe enflasyonist gidişi hızlandırmaktan başka bir işe yaramayacak niteliktedir.

MHP'NİN KOPARDIKLARI

1977 yılı bütçesinin ödeneklerinin bakanlıklara dağılımı, bütçeye MSP'nin hakim olduğu şeklinde yorumlanmış idi. 1977 yılı bütçesinin 9 aylık uygulama sonuçları, MSP'nin 1977 yılı bütçesinden hemen hiç bir şey alamadığını ortaya koymaktadır. 1977 yılı bütçesinden 14.5 milyar liralık bir ödenek alan Sanayi Bakanlığı, bu ödeneklerin ancak 3.5 milyar lirasını harcayabilmiştir. Ödeneğin 10 milyar liralık kısmının harcanması Maliye Bakanlığı tarafından fiilen önlenmiştir. 1978 yılı bütçesinde ise Sanayi Bakanlığına verilen ödenekte 1977 yılına göre sadece yarım milyar liralık bir artış olmuştur. 1978 yılı bütçesinden verilen ödenekler ise bu kez MHP'nin bütçe üzerine ağırlığını koyduğunu göstermektedir. MHP'li bakanlıkların bütçelerinde biiyük oranlı artışlar vardır. Bunların başında Sağlık Bakanlığı gelmektedir. 4.5 milyar liralık 1977 yılı bütçe ödeneklerine karşın, 1978 yılı bütçe ödeneklerinden 7.3 milyar liralık ödenek sağlanmıştır. Sağlık Bakanlığı'nın 1978 yılı bütçesinden istediği ödenek 15.4 milyar idi. Pazarlıklar sonucu, MHP'li Sağlık Bakanlığı bütçeden 1977'nin bir katı fazla ödenek kopartmayı başarmıştır.

1978 yılının gelir bütçesinde yer alan veriler vergi gelirlerinde düşük oranlı bir artış olacağının tahmin edildiğini göster-

Türkeş Neye Benziyor?

MİLLİYET GAZETESİNİN TÜRKEŞ ŞAKŞAKÇILIĞINA YENİ BOYUTLAR KAZANDIRMASI ŞAŞIRTICI DEĞİL. ANCAK BU YAZI DİZİSİNİN ALTINDAKİ İMZANIN SAHİBİNE, BU DİZİYİ HAZIRLAYAN SADUN TANJU'NUN NEDEN BÖYLE BİR YAZI DİZİSİ HAZIRLAMAYA GEREK DUYDUĞUNA, YİNE DE ŞAŞMAK GEREKİYOR.

Günümüz Türkiye'sinde basın, kamuoyunu oluşturan en etkin araçların başında yer alıyor. Sınıf mücadelesinin en kabasından en ince yöntemli olanlarına kadar bütün biçimleri basın alanında gözleniyor. Basın araçlarının ve bunların en önemlisi günlük gazete yayımının, sayıları gitgide azalan birkaç tekelci grubun elinde toplanması, basın alanındaki mücadeleyi daha da kızıştırıyor. Büyük tekelci sermaye, basın tekelleri aracılığıyla geniş kitleler üzerindeki hegemonyasını güçlendirmeye, kitleleri kendi politik tercihleri yönünde şartlandırmaya, kendi güdümündeki gerici, faşist örgütlerle basın arasında daha sıkı bir paralelliği gerçekleştirmeye çalışıyor.

Haziran seçimlerinden bu yana "büyük basın" diye bilinen yüksek tirajlı günlük gazete tekellerinin faşist MHP'yi meşrulaştırmak için yoğun bir çabaya girdiği biliniyor. Basında tekel gücünü geliştirmek, bir bakıma, MHP'nin en iyi propagandasını yaparak gerici sermaye güçleriyle yakınlaşmakla özdeş tutuluyor. Son aylarda tiraj rakamlarında sadece Hürriyet'i rakip saymaya başlayan Milliyet Gazetesi, faşist partiyi ve onun yan örgütlerini temize çıkarma işlevini üstlenmiş görünüyor. Milliyet Gazetesinde bayram ertesi yayınlanmaya başlayan "Tepedeki Tört Adam" dizisinin Türkeş'le ilgili ilk üç yazısı, Milliyet'in bu işlevini açıkça sergiledi.

CHP-MHP yakınlaşmasının yarattığı tepkilerin hemen ertesinde ve yerel seçimler arifesinde böyle bir diziye neden gerek duyulduğu bilinmiyor. Fakat yazı dizisinin, çok geniş okuyucu kitleleri için, Türkeş'le ilgili bölümü dışında hiç bir ilginçlik taşımadığı ortaya çıkıyor. Faşist partinin başbuğu için "havada dönen kartal" imajını yaratmanın, onu herhangi bir kuşa benzetmek anlamına geldiğini söylemek mümkün değil. Başbuğ'la kuşlar familyası arasında bir benzerlik kurulması, akla ister istemez başka çağrışımlar da getiriyor.

Faşizmin ve faşist hareketin, her dönemde ve her ülkede, kitlelerin gözlerini boyayabilmek için, politika sahnesinin tarafsız görünümü yansıtmayı uman "iyi niyetlerden" yararlandığını hatırlatmak gerekiyor. Tarafsızlık çabası, en sonunda, faşistlerin kendileri hakkında yaratmaya çalıştıkları imajı gerçek gibi sunma sonucunu veriyor. Milliyet'teki yazı dizisi bu sonucu örnekliyor. Örneğin başbuğun "saldırıda değil savunuda olduğunu", "ülkeyi komünizme karşı savunduğunu" ifşa etmek mümkün olabiliyor. Bundan gerekli sonucu çıkarmak, tutarlı, dürüst olduğunu söyleyen ilericilere düşüyor. Bu yazı, uluslararası sermayenin Türkiye sözcüsü Milliyet Gazetesi'ne "çok şeyler" katıyor. Yazarı Sadun Tanju'dan ise, ne varsa geri alıyor.

MHP, DEMİREL AİLESİNİN DE KORUYUCUSU OLDU

MHP'li Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner, Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in mobilya yolsuzluğunu ortaya çıkardığı iddia edilen Ticaret Ataşesi Ayhan Yaman'ı Cezayir'deki görevinden alarak İstanbul Bölge Ticaret Müdürlüğü emrine verdi.

Mobilya yolsuzluğu ortaya çıktığı sırada İsviçre'de görevde bulunan Yaman, dönemin AP'li başkanı Halil Başol tarafından geleneklere aykırı bir biçimde bu görevinden alınarak, Bakanlıkta sürgün yeri olarak bilinen Cezayir'e atanmıştı.

Ticaret Bakanlığı dış ticaret genel sekreterliğinde çalışan meslek memurları 2 veya 3 yıl yurt içinde çalıştıktan sonra 3 veya 4 yıl için Bakanlığın yurtdışı örgütüne ticaret müşaviri veya ataşesi olarak atanırlar. Yurtdışı görev süresini tamamlayanlar ise tekrar Ankara'ya merkezi örgüte alınırlar.

Yurtdışı görev süresi dolan Yaman'ın Ankara dışında bir göreve atanmasıyla, Bakanlıkta yeni bir uygulama başlıyor.

Bu atamanın bir ilginç yanını da MHP'nin, Süleyman Demirel'i yakından ilgilendiren mobilya yolsuzluğuna bulaşması oluşturuyor. "Güçlü devlet" iddialarının faşizmin demagojisinden öte bir anlam ifade etmediği bir kez daha gözler önüne seriliyor.

mektedir. Öte yandan 1977 yılı içinde 19.5 milyar liralık iç istikrar tahminine karşın 1978 yılı bütçesinde iç istikrazların azaltıldığı görülmektedir. 1978 mali yılı içinde özellikle gelir ve servet vergileri üzerinde yeni düzenlemelerin yapılacağı MC'nin 1978 yılı bütçee raporunda yer almaktadır. Kamu gelirlerinin tek kaynağı olan vergi gelirlerinden gelir vergisi sisteminde yapılacağı söylenen düzenlemelerin yapılması olanaksız gözükmektedir. Emekçilerin sırtından kaynağını bulan gelir vergisinin yapısında değişiklik yapmak demek, gelir vergisinin hasılatını düşürmekle eş anlama gelmektedir. 1978 yılı bütçesi ile yapılabilecek tek vergi düzenlemesi ekonomiyi daraltma yönünde dolaylı vergileri arttırmak olacaktır. Bu da emekçilerin sırtındaki vergi gelirlerinin mallar üzerinden alınan vergilerin arttırılması ile arttırılmasından başka bir işe yaramayacaktır.

DEMİREL İÇİN ÇIKAR YOL YOK

1978 yılı dökümanlarında yer alan 1977 yılına ilişkin değerlendirmeler MC iktidarının ve birlikte Türk kapitalizminin iflasının somut belgeleri niteliğinde. 1978 yılı programında 4. Beş Yıllık Plan stratejisinde ve 1978 yılı Bütçesinin gerekçesinde yer alan veriler geçmişin iflasını açıkça belgeliyor. En çok suçlanan da sanayi yapısı. Kim oluşturmuş ise bu yapıyı Türk ekonomisinin dışa bağımlılığını o kişiler sağlamış. Bu konuda ne yerli büyük sermaye sorumlu, ne de sermayenin iktidarları.

Söz konusu dökümanlarda 1978 yılına ilişkin tahminler ise daha iyimser değil. 1978 yılı içinde Türk halkına, daha açıkçası çalışanlara sıkıntı, ve fakirlik vaad edilmektedir. Sıkıntı ve fakirlik yaratılmasının sonuçlarının neyi hedeflediği ise bu dökümanlarda yer almamaktadır. "Toparlanma, Derlenme" nin altında kimin çıkarlarının yattığı ise bilinmektedir.

15 yıllık planlı dönemin son yılının resmi dökümanları itiraflar, şikayetler ve suçlamalar ile doludur. Suçlayanlar bu yapıyı kuranlardır. Suçlananlar da bu yapıyı kuranlardır. 15 yıllık planlı dönem içinde Demirel siyasetinin, ekonomi-politikası yapıyı kurmuş geliştirmiş ve bugünkü durumuna getirmiştir. 15 yıllık dönemin son yılında ortaya çıkan gelişmeler ise bu ekonomi-politikanın iflasını belgelemektedir. 1978 yılı başlarken, 4. Beş Yıllık Plan ile birlikte yeni bir strateji ve perspektif ortaya konmaktadır. Demirel ekonomi-politiğinin içini tam anlamı ile boşalttığı bu kavramların kullanılması ile görünüşü kurtarması ise artık imkansızdır.

Vedat Baranoğlu: TİP'e Verilecek Her Oy, Faşizme Sıkılmış Bir Yumruktur

Eskişehir Belediye Başkan adayı Baranoğlu

1948 yılında Eskişehirde doğdu. İlk ve orta öğrenimin Eskişehirde yaptıktan sonra İstanbul Hukuk Fakültesinden 1970 yılında mezun oldu. Askerliğini bitirdikten sonra Eskişehirde avukatlığa başladı.

12 Mart 1971 öncesinde Türkiye İşçi Partisi üyesi olan Vedat Baranoğlu 1 Mayıs 1975 yılında yeniden kurulan Türkiye İşçi Partisi Eskişehir İl örgütüne kurucu üye olarak katıldı ve İl örgütünün kuruluşundan bu yana İl Başkanı olarak görev yapmaktadır.

TİP 1. Büyük Kongresinde Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine getirilmiştir.

"Eskişehir işçi ve emekçilerin gittikçe yoğunlaştığı bir kent halini almaktadır. Ülkemizdeki eşitsiz gelişme ve sınıfların varlığı tabii ki aynen kent yapısına da yansımaktadır. Yani artık kentler kapitalist kent özelliğindedir. Bunun sonucu bir yandan hakim sınıfların bütün nimetlerden faydalandığı mahalleler, bir yandan da yolu, suyu, okulu, elektriği olmayan işçi ve emekçilerin oturduğu gecekondu mahalleleri oluşmaktadır. Senelerdir ülkemizde Belediyecilik anlayışı şehrin nimetlerini hakim sınıflara sunmak olmuştur. İşçi ve emekçi sınıflara ise göstermelik işler götürülmüştür. Belediye başkanları ve belediye meclisleri bu anlayış içinde oluşmuş ve çalışmıştır.

1973 yılında ilimizde de CHP'li Belediye Başkanı seçilmesine rağmen yine yapılan işler göstermelik kalmıştır. Yine kaçak katlar inşa edilmiş, şehrin merkez yerlerine kanalizasyon yapılmış, yine emekçilerin mahalleleri çamur ve yolsuz bırakılmıştır. CHP'li Belediye Başkanının anlayışı,taraf sız görünüm içinde hakim sınıfların yararına olan bir anlayış olmuştur.

İşçi ve emekçi sınıfların partisi olan Türkiye İşçi Partisi geçmiş dönemde bu doğrultuda görevleri yerine getirmiştir. Yine belediyelerin ve yerel yönetimlerin demokratikleşmesi ve işçi-emekçi sınıfların yararına işler yapılması, bu sınıfların aleyhine yapılan işlerin duyurulması görevleri Sosyalist kişilerin yerel yönetimlerde görev almalarıyla mümkündür.

İşçiler, emekçiler Bilimsel Sosyalist bir parti olan Türkiye İşçi Partisine oylarını vermelidirler. 11 Aralık seçimlerinde TİP'e verilen her oy Emperyalizme, Faşizme, kararsızlığa, sahte umutlara karşı sıkılmış bir yumruktur."

YEREL SEÇİMLER VE MEMURLAR

Erhan TEZGÖR
TÜM-DER Genel Başkanı

Yerel seçimlere çok kısa bir süre kaldı. Siyasi kuruluşlar, siyasi hakları yok denecek kadar kısıtlı 1 milyon 145 bin memurdan oy istiyorlar. Memurlar siyasi haklardan yoksundur. Çünkü, Anayasa'nın, siyasi partiler "demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır" hükmüne karşın gene Anayasa'nın bir başka maddesi memurların siyasi partilere üye olabilmesini yasaklamaktadır.

Siyasi partilere üye olma hakkından yoksun memurların, yerel seçimlerde aday olabilmesi seçimlerden üç ay önce görevlerinden istifa etmelerine bağlanmıştır. Üç ay maaş almadan yaşamını sürdürebileceğine aklı kesen memur, girdiği siyasi partinin ön seçim barajından geçtiği ve listenin baş kısımlarında yer alabildiği takdirde seçilebilecektir. Ön seçim barajının aşılması ise, üç ay önce parti saflarına katılan bir memur için olanaksızdır.

Kaldı ki, tüm bu barajları aşan bir memur seçimi kazandığı takdirde, il genel meclisi üyesi veya belediye meclisi üyesi olarak pekçok belediyede ya ücretsiz olarak veya çok düşük bir ücretle görevini yerine getirmek durumundadır ki bu bir memur emekçi için bütünüyle olanaksızdır. Bu kısa ve öz verilerin ışığında memurların seçilme hakları ellerinden alınmıştır.

KİMLER SEÇİLEBİLİR

Bu sorunun yanıtı en güzel bir biçimde burjuva partilerinin listeleri vermektedir. Bu listeler incelendiğinde, esnaf ve zanaatkarın ağalık mertebesine ulaşmış önde gelenlerinin liste başlarını tuttuğu görülür. Emekçi halkın ekmeği ile oynayan birden fazla fırına sahip büyük fırın ağaları, birden fazla minibüse sahip minibüs ağaları ve benzerleri belediye meclislerine adaydırlar.

Bunların çıkar bağları parti bağlarının çok üzerindedir. Emekçi halkın sırtından rant almak için, belediye meclislerinden emekçi halk yararına kararları birleşerek çıkartmazlar. İşin özünü yeterince kavramamış halk kitleleri ise, partisine oy veriyor düşüncesiyle oylarını kullanır. Kullandığı oylar geri tepmeli bir silah gibidir. Dört yıl boyunca alınterinin önemli bir bölümü bu kişilere kaptırılır.

İşçinin, köylünün, emeği ile geçinen küçük esnaf ve zanaatkarın yerel seçimlerdeki durumu memurlardan çok farklı değildir. Her ne kadar bunların siyasi partilerde faaliyet gösterme olanakları varsa da, ön seçim dalavereleri seçilme olanaklarının olmadığını göstermektedir. Bu yargının kanıtını gene, burjuva partilerinin listelerinde bulmak olanaklıdır. Seçilme şansı yüksek liste başlarında işçiye köylüye, ağalık mertebesine ulaşmamış küçük esnaf ve zanaatkara rastlıyamazsınız.

Belediye başkan adayları konusu ise 11 Aralık seçimlerine ilişkin olarak yapılan ön seçimlerle geniş emekçi yığınların gözünde daha bir açıklığa kavuştu. Görüldü ki, göreli olarak emekçi halk yararına bir iki ileri adım atmak isteyen ilerici belediye başkanlarına dahi tahammül yok. Bu kişiler çeşitli ön seçim oyunlarıyla elendiler. Ve şimdi, parababalarının has adamları büyük kentlerin belediye başkanlıklarına adaydır ve bunlar emekçi halktan, memurdan oy istemektedir.

OYLARIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ

Memurların bugün gündeminde birinci derecede yer alan konu bir aşama olarak grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşma mücadelesidir. Bu mücadeleden başarılı çıkış, memurlara siyasi haklara kavuşma olanağını da verecektir. Memurlara mutlaka grevli sendika hakkı tanıyacak siyasi kuruluşlardan yana tavır almak, memurlar için kaçınılmaz bir görevdir.

Memurları siyasi haklardan yoksun bırakan ve bırakmaya devam ederek tüm seçimlerde memurları oy deposu olarak gören anlayışlara karşı mücadele bir zorunluluktur. Bu seçimler, memurların haklı tepkilerini gösterebilmelerinde bir araç olarak kullanılmalıdır.

Yerel seçimler doğrudan doğruya iktidar değiştirmeye yönelik değildir. Bu seçimler bazı çevrelerde bir referandum olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Eğer yerel seçimlerin bir referandum niteliği gerçekten varsa, bu en geniş anlamıyla sağ ile sol arasında bir referandumdur. Seçim sonrasında yapılacak bir değerlendirmede sağın toplam oylarıyla solun toplam oyları bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Bu çerçeve içinde memurların tepkisini gösterebilmesi için, gerçekten demokrat her memura önemli bir görev düşmektedir. Memurlara mutlaka grevli sendika hakkı tanıyacak, listelerinde parababalarının has adamlarını taşımayan siyasi kuruluşlardan yana tavır almak, ilerici demokrat memurlar için bir borçtur.

YEREL YÖNETİMLER DEMOKRATİKLEŞTİ MÜCADELESİNDE GÖ

★ KANİ OCAK, KARTAL MERKEZ BELEDİYE MECLİSİ ADAYI

"Bir tek TİP'linin dahi yerel yönetimlerde yer alması, oynanan oyunları dönen dolapları halka anlatabilme olanağı sağlayacaktır."

1947 Yılında Samsun'un Alaçam ilçesinde doğdum. Lise mezunuyum. 1975 Yılında yeniden kurulan Türkiye İşçi Partisi'nde Kartal ilçesi kurucu üyesi olarak görev aldım. Şu anda bir devlet fabrikasında işçi olarak çalışıyorum. Aynı zamanda TİP Kartal ilçe başkanıyım.

Ülkemizde sömürü ve baskısım sürdüren sermaye sınıfı, bu baskı ve sömürüyü daha da katmerleştirmek için yerel yönetimleri bugüne dek kullanmıştır. Milyarlarına milyonlar katmak için yerel yönetimlere hakim olmuştur. Sömürüsünü pekiştirmiştir.

Burjuvazinin hizmetindeki yerel yönetimler, yol, su, elektrik, kanalizasyon gibi hizmetleri hep zengin semtlerine götürmüştür. Yoksul semtlere yapılanlar ise oy avcılığı için yapılan göz boyamaişleridir. Ülkemizin ekonomik ve siyasal yaşamında belirleyici güç olan işçiler ve diğer emekçiler yoğun olarak şehirlerde bulunmaktadır. İşçi ve emekçilerin yaşam koşullarını sürekli olarak asgari düzeyde tutan burjuvazi bu yolla kârlarını daha da artırmaktadır. Arsa spekülasyonu, gıda maddeleri fiyatlarının durmadan yükselmesi, kiralardaki yükselişler ve benzerleri hep bunun örnekleridir.

Kartal ilçesi belediye meclisi üyeleri arasında da komisyonculuk ve arsa spekülasyonu yaparak milyonlar vuran kişiler vardır. Belediye başkanı bu vurguncülara göz yummaktadır. CHP'li yönetimler, diğer birçok yönetimde olduğu gibi Kartal'da da işçi ve emekçilere hiç bir hizmet sunamamıştır, sunamaz da. Birşeyler yapmak isteyenler de en başta kendi partileri tarafından engellenmiştir.

CHP listelerinde de işçilerin ve emekçilerin yer alması bizleri aldatmamalıdır. İşçi olmaktan da önemli olan işçi ve emekçilerden yana tavır almaktır. Yani, sosyalist olmaktır.

Belediye yönetimlerini burjuvazinin rahatça at oynattığı alanlar olmaktan çıkarmalıyız. Belediyeler aracılığı ile sorunlara kesin çözümler getirilmese bile bugünden yapılacak pekçok iş vardır yine de. Emekçilerin oturduğu semtlere hizmet götürülmesi, toplu taşımacılığın geliştirilmesi, gıda maddelerinin denetlenmesi, toplu konut yapımı, az kullananlara su ve elektriğin bedava verilmesi yapılabilecek işler arasındadır. Bütün bunlar için ise, belediye meclislerinde ve diğer yerel yönetim kademelerinde işçi ve emekçilerin sınıf bilincine sahip seslerinin duyulması gerekir.

Bir tek TİP'linin dahi bu yönetimlerde yer alması, en azından oynanan oyunları, dönen dolapları halka anlatabilme olanağı sağlayacaktır.

★ HÜSEYİN ÖZCAN, ALTINDAĞ BELEDİYE MECLİSİ ADAYI

"TİP çıkar çevrelerinin yerel yönetimdeki etkinliğini kırmak için çalışacaktır. Yerel yönetimlerde işçi ve emekçilerden yanaçalışmak ancak onların partisinin desteği ile mümkündür"

1941 Yılında Zonguldak'ta doğdum. İlkokulu Kozlu, ortaokulu Zonguldak'ta bitirdikten sonra Bolu yatılı öğretmen okulunda okudum. 1959-69 arasında on yıl Urfa, Zonguldak ve Adapazarı'nda köy ilkokulu öğretmenliği yaptım. 1969'da ayrıldım. İki yıl inşaat işçiliği yaptım. Bu arada dışarıdan liseyi bitirerek üniversiteye girdim. 1977 Yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirdim. Kuruluşundan 1977 Haziran ayına kadar Altındağ ilçe başkanlığı yaptım.

Çoğunluğunu işçi ve emekçilerin oluşturduğu Altındağ ilçesinin nüfusu kırsal kesimden göçlerle devamlı artmakta, kentin ortasından başlayan gecekondu mahalleleri çevre köylere kadar uzanmaktadır. Bu sağlıksız gelişim, günlük yaşamda ortaya bir çok sorun çıkarmaktadır. Burjuvazi, işçi ve emekçileri bu koşullarda yaşamaya razı etmek istemektedir. Üretim alanında sömürülen işçi ve emekçiler, bir de günlük yaşamlarının diğer bölümünde sömürülmektedirler.

Altındağ'da ulaşım, dolmuşçuların kontrolündedir. İki araçla işine gidebilen emekçiler, zaman zaman taksi ücreti de ödemek zorunda kalırlar. Yeni kurulan mahalleler halkı, en yakın durağa kadar kilometrelerce yürümek, çamurlara batmak zorundadır.

Su, yeni kurulan mahallelerde bol kazanç getiren bir maldır. Su şebekesi olan mahallelerde de, su, inşaat mevsimlerinde müteahhitlere tahsis edilir.

Enerji kısıntısı genellikle emekçi mahallelerinde uygulanır. Hemen hemen evlerin tümünde gaz lambaları bulunmaktadır.

Sağlık koşulları, gerek mahallelerde, gerekse işyerlerinde son derece kötüdür. Su ve kanalizasyon şebekelerindeki arızalar zamanında giderilmez. Küçük işyerlerinin yaygın olduğu Siteler gibi yerlerde dinlenme alanları düzenlenmemiştir. Kolayca yararlanılacak spor tesisleri, sanat ve kültür faaliyetleri için ...ğlanmış olanaklar yoktur.

Altındağ'da, tek araç ile ucuz olarak işyerlerine gidilebilmelidir. Alt yapı hizmetleri, sağlık hizmetleri yerine getirilmelidir. Spor ve sanat çalışmaları için işçi ve emekçilerin yararlanacağı olanaklar hazırlanmalıdır.

İşçi ve emekçiler örgütlenerek, güçlerini birleştirerek günlük yaşamlarındaki sorunlarının çıkar çevrelerinin sömürüsüne malzeme olma durumuna son vermilidirler. Yerel seçimlerde, yerel yönetimlere sınıflarının bilincine sahip işçi ve emekçiler seçilmeli, bu yönetimlerdeki yapıyı demokratikleştirmelidirler. Bunun için, yerel yönetimlere seçilecek işçi ve emekçiler kendi sınıfları tarafından örgütlü olarak desteklenmelidir. Yerel yönetimlerde işçi ve emekçilerden yana çalışmak, ancak onların partisinin desteği ile mümkündür. İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi TİP bu seçimlerde yerel yönetimlerde ağırlığını duyuracak, çıkar çevrelerinin günlük yaşamındaki etkinliğini kırmak için çalışacaktır.

1936 yılında Siverek ilçesinde doğdum. Ailem bağcılıkla geçiniyordu. 12 yaşında babamı kaybettim. Ailemi geçindirebilmek için daha o yaşlarda işçiliğe başladım. Bu arada taş yontucılığı, inşaat işçiliği, çiftliklerde tarım işçiliği yaptım. Karayollarında çalıştım. Kendi kendime okuma yazma öğrendim. Dışarıdan bu çaba ile ilkokul diploması aldım. Halen Siverek'te bakkallık yapmaktayım.

1965 yılında Siverek'te Türkiye İşçi Partisi'nde kurucu üye olarak görev aldım. İlk defa ilçede toprak mitingini gerçekleştirdik. 1968 yılında Siverek'te Türkiye İşçi Partisi'nden belediye meclisine seçildim. 1969 genel seçimlerinde Urfa'dan Türkiye İşçi Partisi milletvekili adayı olarak seçimlere katıldım. Bu seçimlerde Siverek ilçesinde geçerli oyların yüzde 55'ini aldım. Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği "Faşizme Hayır" kampanyasında bildiri dağıtmaktan tutuklandım. Diyarbakır ve Siirt illeri sıkıyönetim mahkemesinde yargılandım. Halen Türkiye İşçi Partisi Siverek İlçe Örgütü denetçisi olarak görevimi yürütmekteyim.

İN
RİLMESİ
ÖREV BAŞINA

★ MEHMET KÖK ÖZALTINLI, YENİMAHALLE BELEDİYE MECLİSİ ADAYI

"Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devletin yönetiminde yapabileceklerimizin güvencesi, partimizin özgeçmişidir"

YURUYUŞ bana iki soru yöneltti. Birincisi özgeçmişim, ikincisi yerel yönetimlere seçilecek TİP'lilerin yapabilecekleri işler konusunda düşündüklerim.

Ben bu iki soruyu birleştirerek cevap vereceğim. Çünkü gerek benim, gerekse Partimizin yerel yönetim organlarına gösterilen tüm adaylarının, özgeçmişleri yani hayat hikayeleri ile yerel organlarda yapabileceğimiz görevler arasında koparılmaz bir bağ var.

Hayat hikayesi, insanın hangi sınıftan geldiğini ve bugün hangi sınıftan olduğunu gösterir.

Benim babam, dedem ve dedemin babası devlet dairelerinin çeşitli alt kademelerinde dar gelirli küçük memurluklarda bulunmuşlar. Annem, annemin babası ve dedemin babası da öyle. Babam ve annem Ziraat Bankasında memurlarken tanışıp evlenmişler ve ben dünyaya gelmişim. Babam çok zor koşullar altında yürüttüğü memuriyetinden emekli oluşundan kısa süre sonra öldü. Annem ise malulen emekli olduğu Ziraat Bankasından sonra babamın ölümü ve ailemizin geçim sorumluluğu ile tekrar bankaya girdi. Yaşı altmışa yaklaştı ve halen kendisine gittikçe zor gelen koşullar altında dar gelirli bir büro işçisi olarak çalışmaktadır.

Ben de liseyi bitirdikten sonra iş hayatıma Ziraat Bankasında başladım. Askerliğimi er olarak yaptım. Askerden dönüşümde Chrysler fabrikasında, daha sonraları da Ankara'da çeşitli büro işlerinde çalıştım. DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının Ankara Bölge Organizatörlüğünü yaptım. 12 Mart döneminde Yenigün Gazetesi, Toplum ve 7 Gün Dergilerinde işçi sayfaları hazırlayarak bir süre gazetecilik yaptım.

1974 yılının Mart ayından bu yana ise YSE Makina İkmal Grup Müdürlüğünde daktiloluk yapmaktayım.

Ailemizin taşınamaz hiç bir malı ve arazisi yok. Hiç bir zaman sermaye sahibi olmadım. Kısaca ben de annem de, babam da, dedelerim de emekçilik yaparak yaşamışız. Şu anda da ailemizin kaybetmekten korktuğu hiç bir şeyimiz yok.

1969 yılında TİP üyesi oldum. O günden beri sınıfımın ve Partimin dünya görüşü olan sosyalizmi her durumda savundum.

Bu günlerde çevremde herkes bana YURUYUŞ'ün sorduğu soruyu soruyor. Yani yerel yönetimlerde ne yapabileceğimizi.

Ancak şimdiye kadar burjuva partilerinden dilleri yanmış oldukları için bu soruyu birçok başka biçimlerde soruyorlar: "Siz de seçilirseniz diğerleri gibi bizi unutmaz mısınız?", "Sanki siz orada kendi şahsi çıkarınızı düşünmez misiniz?" gibi.

Bana bu gibi soruları herhangi bir art niyet taşımadan soran dürüst emekçi arkadaşlara şu cevabı veriyorum: "Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün kuracağımız sosyalist devletin yönetiminde yapabileceklerimizin *kanıtı* tek tek biz Türkiye İşçi Partililerin, bir bütün olarak ise Partimizin hayat hikayesidir, özgeçmişidir. Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devletimizin yönetiminde yapabileceklerimizin *güvencesi* ise Partisine sahip çıkan ve onu yükselten sınıfımız olacaktır. Yani sen olacaksın."

Neler yapacağız?

Tüm sömürünün yurdumuzda ve dünyamızda ortadan kalkmasına kadar bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devlet yönetiminde bilimsel sosyalizmin gerektirdiği ve sınıfımızla birlikte elimizden ne geliyorsa onu.

Bilimsel sosyalizm neler yapmamızı gerektiriyor?

Bu sorunun cevabı en derli ve toplu olarak Parti programımızda ve yayınlarımızda yer almaktadır. Ancak şunu belirteyim ki bugün için Belediye Meclislerine, İl Genel Meclislerine Partimizden gireceklerin sayısı az bile olacak olsa, hiç bir şey yapamazsak, çıkarcıların ve sömürücülerin işçi ve emekçiler zararına döndürdükleri dolapları bangır bangır halkımıza duyurur, burjuva partilerinin dümenlerini bozar, tekerlerine çomak sokarız.

BURSA MERKEZ İLÇE BELEDİYE MECLİSİ ADAYLARI

ASİL

1. Mehmet Demirci, Sendikacı
2. İsa Aydemir, Kaportacı
3. Necat Çömlekçi, Kaynakçı
4. Necmettin Ortancaoğlu, Sendikacı
5. Hüseyin Baştar, Modelci
6. Mahir Varol, Tornacı
7. Adem Yarıcı, Montör
8. Cemald Özcan, Emekli Öğretmen
9. Celalettin Kaymaraz, Metalİşçisi
10. Aydın Esen, Makina Bakımcısı
11. Mümin Özkabveci, Tornacı
12. Mebmet Ali Şeker, Mak. Operatörü
13. Muhittin Korucu, Montör
14. Orhan Akyıldırım, Tesviyeci
15. Mehmet Ali Asa, Dokumacı
16. Atilla Uzuncezar, Kahveci
17. Süleyman Öz, Metal İşçisi
18. Murtaza Özay, Esnaf
19. Yakup Yıldırım, Aşçı
20. Yavuz Tilbe, Dokumacı
21. Mustafa Durali, Metal İşçisi
22. Salih Şentürk, Tornacı
23. Şerif Tarar, Şoför
24. Ömer Doğan, Kaportacı
25. Nuriye Ural, Ev Kadını
26. Talat Aydın, Metal İşçisi
27. İhsan Hassas, Bıçakçı
28. Kazım Emir, Oto Boyacısı
29. Mehmet Biyen, Tornacı
30. Emin Ege, Kaplamacı
31. Selma Özgörgem, Ev Kadını
32. Alattin Keskin, Tekstil İşçisi
33. İsmail Hacıoğlu, Montajcı
34. Hakkı Aşık, Kaynakçı
35. İdris Çeven, Şoför
36. Mustafa Yılmaz, Montajcı
37. Y. Ziyaettin Turgut, Yağlıboyacı
38. Cengiz Çınar, Dokumacı
39. Rahmi Eren, Kaportacı
40. Nuri Güngör, Laborant
41. Süleyman Bildik, Oto Boyacısı
42. Naci İçöz, Oto Bakımcısı
43. Muharrem Bulduk, Metal İşçisi
44. Mebmet Sayıldı, Tornacı
45. Ekrem Kutlu, Tornacı

YEDEK

1. Şinasi Şahin, Elektrikçi
2. Mustafa Sevimli, Montör
3. Yaşar Özkan, Kaportacı
4. Kadriye Sever, Ev Kadını
5. Habip Köroğlu, Metal İşçisi
6. Yabya Eriş, Tekstil İşçisi
7. Halil İ. Kocabıyık, Kaynakçı
8. Orhan Özbay, Montajcı
9. Mehmet Esmer, Metal İşçisi
10. Ahmet Mahmutoğlu, Tornacı
11. Ramazan Coşkun, Metal İşçisi
12. Sabri Gündüz, Presçi
13. Mustafa Alkan, Tornacı
14. Mehmet Saka, Esnaf
15. Ahmet Buruk, Tesviyeci
16. Ahmet Yardımcı, Metal İşçisi
17. Muharrem Alp, Metal İşçisi
18. Yılmaz Parmaksız, Tabelacı
19. Hasan Yaşar, Metal İşçisi
20. Yusuf Kahraman, Şoför
21. İhsan Değirmenci, Doğramacı
22. Hıdır Öğüt, Esnaf
23. Atıf Duymaz, Frezeci
24. Fahrettin Baltalı, Metal İşçisi
25. Halil Durak, Tesviyeci
26. Mesut Çakırlar, Şoför
27. Selim Pulsever, Montajcı
28. Hasan Çömezler, Tornacı
29. Cafer Uslu, Dokumacı
30. Necdet Selçuk, Kaynakçı
31. Yavuz Ülker, Dokumacı
32. Fuat Sarıkaya, Esnaf
33. Abdullah Fındıkdalı, Terzi
34. Ayten Onay, Ev Kadını
35. Sebabattin Güleç, Tornacı
36. Ayten Okumuş, Tekstil İşçisi
37. Ahmet Beyhan, Tarım İşçisi
38. Erdoğan Orhunbilge, Met. İşçisi
39. Faik Kozan, Elektrikçi
40. Mehmet Mete, Şoför
41. Erol Tetik, Kaynakçı
42. İrfan Gür, Metal İşçisi
43. Nuri Kuru, Tarım İşçisi
44. Cafer Argın, Elektrikçi
45. Salim Atalay, Metal İşçisi

★ İBRAHİM BABAOĞLU, SİVEREK BELEDİYE BAŞKAN ADAYI

"Siverek'li emekçiler zulüm ve baskılara karşı direnecek gücü yaratmak, çıkar çevrelerinin gücünü kırmak için oylarını TİP'e vereceklerdir."

Önümüzde belediye seçimleri var. İlçemizde belediye seçimlerine Türkiye İşçi Partisi üyesi olma onuru ile başkan adayı olarak katılıyorum.

İlçemiz nüfus yoğunluğu bakımından yöremizin en kalabalık merkezlerinden birisi. Nüfusun büyük çoğunluğunu inşaat işçisi, tarım işçisi, mevsimlik işçi, ayakkabı tamircisi gibi hayatını kıt kanaat sürdürme mücadelesi içinde olan emekçiler ve işsizler teşkil etmektedir. Diğer yanda ise bir avuç toprak ağası ve sermayedar.

Siverek'te nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden işçi ve emekçi kesimlerin yığınla sorunları var. Alabildiğine artan hayat pahalılığı, yoksulluk, işsizlik bize hayatı zehir etmektedir.. Yakacak, ev bark, su, yol, elektrik, sağlık gibi sayılmayacak ölçüde sorunlarımız var. Bu sorunların çözümünde belediyelere büyük görev düşmektedir. Merkezi iktidar ve sermaye partilerinin her türlü engellemelerine rağmen, belediyeler bu sorunları giderebilirler.

Ne var ki, bugüne kadar gelip geçen belediyelerin başkanı ve meclisleri ya CHP'li ya da AP'li oldular. Yukarıda belirttiğimiz sorunların çözümünde bu partiler bir adım atmış değiller. Onlar da halka hizmet götüreceklerini söylüyorlar. Onların hizmet dedikleri, belediyeleri ve belediyeciliği belli bir çevreye, vurgunculara bir çıkar aracı yapmak hizmetidir. Ayrıca belediye siyasi partiler için bir istismar aracı olmuştur. Bu anlayışla belediyelerin kıt olan ve emekçi halkımızın sırtından sağlanan imkanları gerçekten emekçilere değil belli bir çevreye peşkeş çekilmiştir. Bunları gördük, görüyoruz.

Bugüne kadar hep bu politika yürütülmüştür. Yine sermaye partileri ve sermayedarlar belediyeciliği kendi sınıflarına taban bulma ve ittifak sağlama aracı olarak kullanmaktadırlar. Emekçi halkın bilinçlenmesi, belediyelerden hizmet talep etmesi karşısında "halkçı belediye, belediyeleri halkın malı kılacağız" şeklindeki parlak sözler de ayrı bir kandırma aracıdır. Bunu basında izliyoruz. Büyük kentlerin CHP'li belediye başkanları bu sloganların içeriği doğrultusunda bir kaç adım attıkları için önseçimlerde mükafatlarını aldılar, listelere giremediler, seçilemediler. Çünkü CHP'de belediyecilik alanındaki açılımlara karşıdır. Onların da belediyecilik anlayışı, yukarıda söylediğim gibi belediyeyi çıkar aracı yapma anlayışıdır.

Bunun içindir ki, gerçek belediyecilik ancak ve ancak yerel yönetimde işçi, emekçilerin söz sahibi olmasıyla gerçekleşecektir. İşçi ve emekçiler yerel yönetimde oldukları zaman belediyecilik, bir vurgun, bir çıkar, siyasi partiler için bir istismar aracı olmaktan çıkacaklardır. Ev sorunu, sağlık sorunu, elektrik, kanalizasyon, yakacak, çevre temizliği sorunlarının çözümü ancak işçi ve emekçilerin yönetimi ile mümkündür.

Yine belediyecilik, belediyelerin demokratikleşmesi, gerçekten işçi ve emekçilerin yönetimi ile mümkündür. Genelde ülkenin demokratikleşmesi ile yerel yönetimlerin demokratikleşmesi mücadelesi bir bütünü oluştururlar. Birbirlerine bağlıdırlar. Bu nedenle de belediye seçimleri ülkenin demokratikleşmesi açısından da önemli bir mücadele alanıdır.

Ezilen geniş yığınlardan ve emekçilerden oluşan halkımızın bilincine inanıyorum. Siverek'li emekçiler toprak ağalarının gücünü kırmak, zulüm ve baskılarına karşı direnecek gücü yaratmak için, oylarını Türkiye İşçi Partisi'ne kullanacaklardır.

TİP ADAYLARI: YEREL YÖNETİMLER KAPALI AV ALANLARI OLMAKTAN

Demirtaş Ceyhun
Kartal Belediye Başkan Adayı

1934 Yılında Adana'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Adana'da tamamladıktan sonra 1953 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde mimarlık bölümüne girdi. 1959 yılında yüksek mimar oldu. Üniversiteyi Adana Belediyesinin bursuyla okuduğu için mezuniyetten sonra Adana Belediyesinde mecburi hizmet yaptı. Askerlik görevinden sonra 1965 yılında İstanbul Bayındırlık Müdürlüğünde görev aldı. 1967 Yılında İstanbul Mimarlar Odası Şube Sekreterliğine seçildi. 1971 Yılına kadar Mimarlar Odasının çeşitli kademelerinde çalıştı. 1971 Yılından sonra mimarlık mesleğini bıraktı. Halen yazarlıkla geçiniyor. Bugüne kadar on kitabı yayınlanmış ve bu kitaplarıyla 1970 yılında TRT Roman Ödülünü, 1973 yılında Sait Faik Hikaye Ödülünü ve 1975 yılında da Türk Dil Kurumu Hikaye Ödülünü kazanmıştır. Mimarlık Dergisi ve Teknik Güç Dergisi yazı işleri müdürlüğü ile 1976 yılında bir süre Politika Gazetesi genel yayın müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Halen Vatan Gazetesi köşe yazarı ve Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Sekreteridir. Evli ve iki çocuk sahibidir.

DEMİRTAŞ CEYHUN: GERÇEKLERİ GENİŞ KİTLELERE DUYURMALIYIZ

Burjuvazi, bugüne kadarki uygulamalarıyla geniş kitlelerde kentler ve kent yönetimi konusunda iki kanının yaygınlaşmasına özellikle çalışmıştır. Bunlardan birincisi, kentlerin esasta birer insan yığınakları olduğu, yani kentlerin sadece daha çok sayıda insanın bir arada yaşadığı mekanlar olduğu görüşüdür. İkincisi ise, kent yönetiminin, sadece kentlerdeki alt yapıyı yapan birer teknik kuruluş olduğu aldatmacasıdır.

Böylece, burjuvazi iki çıkar sağlamaktadır. Birincisi, kent dediğimiz vakıayı aslında kent yapan unsur, kentsel ekonomik yapıyı dikkatlerden kaçırmış olur. Yani, kentler, daha çok sayıda insanın bir arada yaşadığı yerler değildir sadece. Sanayi üretiminin gerçekleştiği yerlerdir. Kısacası, kentler, sanayiye geçişin bir eseridir. İşte, yeni bir olgu olan sanayileşme içindeki üretim ilişkilerinin gözlerden kaçırılmasıdır amaçlanan. Kapitalist ülkelerde kentleri temelde var eden unsur, işçi sınıfıdır. Kentleri büyük insan yığınakları şeklinde göstermek, işçi sınıfının, kentlerin asıl sahipleri olduğu gerçeğine varmamaları veya daha uzun zamanda varmaları içindir.

İkincisi, kent yönetimlerinin, yani belediyelerin, sadece yol yapan, yol onaran, mahalleye su getiren, elektrik getiren, otobüs işleten, çöp toplayan bir kuruluş olduğu inancının yaygınlaştırılmasıdır. Böylece, kentlerin asıl sahipleri olan emekçi ve işçilerin, belediyeleri de öteki resmi daireler gibi (Bayındırlık Müdürlüğü gibi, Tapu Dairesi gibi, Karayolları Teşkilatı gibi vb.) bir teknik daire bellemelerine çalışılmaktadır. Bu nedenle burjuva partilerinin adaylarının seçimden seçime, belediye hizmetlerinin öteki parti yöneticilerince hep zengin semtlerine götürülmüş olduğunu söylemeleri temelde büyük bir sakınca taşımaz. AP'li Oşman Kibar da gecekondu mahallelerine asfalt yol yapar, CHP'li İhsan Alyanak da.

Oysa belediyeler sadece bir takım teknik hizmetler gören bir kuruluş değildir. Yol, su, elektrik, kanalizasyon, temizlik gibi hizmetlerin yanında yüklenmeleri gereken başka temel işler de vardır. Örneğin, belediyeler bir yandan işçi ve emekçilerin de yaşam koşullarını yükseltici bazı altyapı hizmetlerini görürken, öte yandan da kentlerdeki işsizlikle, pahalılıkla, kentsel kültürün oluşumuyla da uğraşmalıdırlar.

Diyelim, bugünkü düzende, ülke yönetimine egemen burjuvazi asgari ücreti merkezi hükümetlere saptatmaktadır. Böylece kırsal üretim ilişkilerinin yürürlükte olduğu bir mekanla, sanayi üretiminin egemen olduğu bir kentsel mekanda asgari ücret aynı tutulmaktadır. Ve bir fabrikatör, toplu sözleşme masasına otururken, bu asgari ücret tayininden hız alabilmektedir. Böylece pazarlık düşük düzeyden başlamış olmaktadır. Örneğin, İstanbul'da bir evin asgari kirası 1500 - 2000 lira dolaylarındayken, asgari ücret de bu burjuva hükümetlerince 1800 lira (brüt) olarak tesbit edilmekte, toplu sözleşmelerde parababalarına yeni bir imkan sağlanmaktadır. 1800 lira asgari ücret, belki Hakkari'deki bir tarım işçisi için yeterli düzeydedir. Ama İstanbul'daki bir işçi için komik bir rakamdır. Sendikalaşmış bir fabrika işçisi belki toplu sözleşmelerle bu rakamın üstüne çıkma olanağını bulabilmektedir. Lakin, sendikalaşamamış geniş emekçi yığınlar, bu asgari ücret tayiniyle kolay kolay mücadele edememektedir.

İşte biz sosyalistler, kentler ve belediyeler hakkındaki bu yaygın kanı ve tanımlamaları çürütmekle işe başlayacağız. Belediyelerin demokratikleştirilmesi mutlaka bu aşamadan geçmek zorundadır. Özgür kentler o zaman sağlanabilecektir. Kentlerin sadece birer insan yığınakları olmadığını ve gene belediyelerin de sadece birer teknik yatırımcı devlet daireleri olmadıklarını öncelikle bilmeliyiz ve bu gerçeği geniş kitlelere duyurmalıyız.

MSP-MHP Seçmenleri Oylarının Değerini Biliyor

Tablo: Siyasal Aritmetiğin Öğrettikleri

Partiler	Aldıkları Oy Sayısı	Milletvekili Sayısı	MV Başına Oy
CHP	6 117 280	213	28 719
AP	5 457 649	189	28 876
MSP	1 271 620	24	52 984
MHP	942 606	16	59 037
DP	273 426	1	273 426
CGP	274 059	3	91 353

Bu tablonun dikkatle okunması gerekiyor. Bu tablonun özellikle demokrat ve ilericiler tarafından dikkatle incelenmesi gerekiyor. DP ve CGP, "arizi" bir duruma sahip. Bu yüzden üzerlerinde ayrıca durmaya gerek yok. Fakat CHP ve AP'nin milletvekiilerinin oy ağırlığı ile yine sermaye partileri olan MSP ve MHP'nin oy ağırlıklarının karşılaştırılması önemli sonuçlar veriyor: Sermaye düzeninden rahatsızlıklarını yine sermaye partilerine oy vererek gösteren bu seçmenler, oylarının değerini, çok iyi biliyorlar. CHP ve AP, 28'er bin oyla milletvekili çıkarırken, bu partilerin her biri 50 binin üzerinde oyla bir milletvekili çıkarıyorlar. 28 binin üzerindeki oyları "boşa gitti" sayan bir MSP'li ya da MHP'li seçmen veya bir politikacı veya yazar bulmak mümkün değil.

OY PARA SAYILMAMALI

Oyun değerini iyi bilmek ve bilincine ulaşmak gerek. Oy ile para arasında önemli bir fark var: Oy, herşeyden önce, bir talepler dizisinin ve bir tepkinin aracıdır. Oy, herşeyden önce, bu bilinci gösterir. Verilen oyun, kaç milletvekili, kaç belediye başkanı, kaç meclis üyesi çıkaracağı, sonra gelir. Demokrat ve ilericilerin önce bunu öğrenmeleri gerekir. Bunu öğrenmedikten sonra, başka birşey öğrenilemez.

MEHMET ATAY
İstanbul Belediye Meclisi
Eminönü Adayı

1946 Yılında Fethiye'de doğdum. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi mezunuyum. Öğrencilik yıllarında işçi olarak çalıştığım ilaç fabrikasında DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş üyesi oldum. Daha sonra sendikanın yönetim kademelerinde görev aldım. Genel Başkanvekilliğine seçildim. Aynı zamanda Türkiye İşçi Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesiyim.

●

Yerel yönetimlerin önemi özelikle 1973 yılından sonra anlaşılmaya başlandı. Bu bir rastlantı değildir. İşçi sınıfı ve diğer emekçi kesimlerin hızla yükselen bilinç düzeyi, büyük kent belediyelerindeki geleneksel sağ iktidar yapısını kırdı. Ancak siyasal iktidarın MC tarafından oluşturulması yerel yönetimlerle siyasal iktidar arasındaki çelişkilerin su yüzüne çıkmasını sağladı. "Su yüzüne çıkması" diyorum, çünkü bu çelişkiler başlangıçtan beri vardı. Ancak siyasal iktidar ile büyük kent belediye yönetimlerinin aynı doğrultuda oluşu bu durumu gözlerden kaçırıyordu. MC iktidarının kendisinden yana olmayan belediyelere uyguladığı politik ve ekonomik baskı yerel yöne-

BURJUVAZİNİN ÇIKARILMALIDIR

BUGÜNE KADAR BURJUVA İKTİDARLARI BELEDİYELERİ KULLANARAK SÖMÜRÜ VE BASKILARINI GİZLEMEYE ÇALIŞTILAR. KAPİTALİZMİN TABİATINDAN GELEN YOL, KONUT, KANALİZASYON, PAHALILIK, VB. SORUNLARI SADECE BELEDİYELERİN "HALLETMESİ GEREKEN" SORUNLARMIŞ GİBİ GÖSTERDİLER.

tımlerin demokratikleştirilmesi ve özerklik kazanması sorununu gündeme soktu. Ayrıca yerel yönetimler için verilen mücadelenin siyasal iktidar mücadelesinden ayrı düşünülemeyeceğini gösterdi. "Toplumcu Belediyecilik" doğrultusunda örnekler verme çabasına giren Belediye Başkanlarının ön seçimlerde "başlarına gelenler" ise CHP'nin sınıfsal konumunu bir kez daha ortaya koydu. Sosyalistlerin yerel yönetimlerde olmayışlarının eksikliği açıkça görüldü.

Bugüne kadar burjuva iktidarları belediyeleri kullanarak sömürü ve baskılarını gizlemeye çalıştılar. Kapitalizmin tabiatından gelen yol, konut, kanalizasyon, pahalılık, vb. sorunları sadece belediyelerin "halletmesi gereken" sorunlarmış gibi gösterdiler. Belediyecilik adeta simitçiyi kovalayan, domates fiyatlarını kontrol eden zabıtanın şehir içinde cirit atması gibi gösterildi. Basında da sık sık konuyu bu tarzda alan karikatürler yer aldı. Bilinçlenen işçi ve emekçiler ve gelişen sosyalist hareket, asıl gerçeği ortaya çıkardı. Sosyalistlerin etkin olarak bulunmadıkları hiç bir yönetim kademesinin işçi ve emekçilerden yana bir girişimde bulunamayacağını somutlaştırdı.

Bugün, tıpkı parlamento gibi belediye meclisleri de burjuvazinin at oynattığı kapalı av sahaları halindedir. Bu durumu ortadan kaldıracak olan sosyalistlerin orada temsil edilmesidir. Büyük kentlerin nüfusunun çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçilere yönelik hizmetlerin götürülmesi, bu kitlelerin zararına olacak gelişmelerin önlenmesi buna bağlıdır.

11 Aralık'ta, işçi ve emekçi halk, tercihini Türkiye İşçi Partisi yönünde kullanarak, bu yolda önemli adımlar atacaktır.

EMİN BABAKUŞ
Kağıthane Belediye Meclisi Adayı

1948 Yılında Hendek ilçesinin Kalayık köyünde doğdum. Ortaokulu Hendek'te bitirdikten sonra Heybeliada'da bulunan Deniz Lisesine girdim. Buradan Deniz Harp Okulu'nu bitirerek 1968 yılında asteğmen oldum. 1969 Yılında Gölcük'te bir kursta iken "69 Deniz Subayı Bildirisi" adıyla anılan ve basında yayınlanan bir bildiri sonunda bazı arkadaşlarla birlikte orduyla ilişkilerimiz kesildi. Daha sonra özel sektörde işçi olarak çalışmaya başladım. Halen kağıt işkolunda çalışıyorum. Selüloz-İş Sendikası İstanbul Şube Yönetim Kurulu üyesiyim.

İşçi sınıfının siyasal örgütü olan Türkiye İşçi Partisi saflarında Kağıthane Belediye Meclisi üyeliği için aday oldum.

İşçi sınıfının temsilcilerinin yerel yönetimlerden başlayarak yönetim kademelerinde söz ve karar sahibi olmalarını ve bu uğurda verilecek mücadeleyi işçi sınıfının çıkarları açısından zorunlu görüyorum. Genellikle yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi yolunda bu seçimlerde tüm sosyalistlere önemli görevler düştüğü kanısındayım.

GÖREV satan TİP üyelerine ateş açıldı

11 Aralık 1977 günü yapılacak yerel seçimler nedeniyle Eskişehir'in emekçi mahallelerinde GÖREV gazetesini satan Türkiye İşçi Partili 10 üye Maocuların taşlı ve sopalı saldırılarına uğramış, saldırı sonunda bir TİP'li başından, bir TİP'li de elinden yaralanmıştır.

Türkiye İşçi Partisi Eskişehir'de İl Genel Meclisi, Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi seçimlerinde katılmaktadır. Bir süreden beri Eskişehir'in emekçi kesimlerinde GÖREV gazetesi satan Türkiye İşçi Partililer, geçen hafta Yıldıztepe mahallesinde satış yaparken 25 kişi kadar oldukları bildirilen bir grup Maocunun saldırısına uğramışlardır. Aralarında TİP Eskişehir Merkez İlçe Başkanı Metin Parmaksız'ın da bulunduğu Türkiye İşçi Partililere önce sözle sataşan Maocular, daha sonra işi saldırıya dönüştürmüşlerdir. Taş ve sopalarla TİP'lilerin üzerine hücum eden Maocular bir TİP'liyi başından, birini de elinden yaralamışlardır. Daha sonra olaya polis el koymasına rağmen, saldırgan Maoculardan hiç biri yakalanamamıştır.

Sosyalistlerin seçim çalışmalarını saldırılarla engellemeye çalışan Maocuların gerçek yüzü bu olayda bir kez daha ortaya çıkmıştır. Ancak gerek faşistlerden, gerek Maoculardan gelen hiç bir saldırı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadelenin önüne geçemeyecektir.

Kemikleşme

Metin ÇULHAOĞLU

Önümüzdeki hafta yerel seçimler var. İlericiler, demokratlar, yurtseverler sandık başlarına giderek oylarını kullanacaklar. 5 Haziran'daki kadar rahat ve ikircikli olabilecekler mi? Düşünmeye değer. En azından "kemikleşme" nin ulaştığı boyutların kavranması açısından düşünmeye değer.

"Kemikleşme", siyasal yaşamınızda çok kullanılan bir sözcük. Kemikleşmenin bir başı, bir süreci, bir de sonu var. Başlangıcı, dik bir yokuşun ağzındaki bir kişinin ileride "durabilirim" umudu ile adımını yokuştan aşağı atmasına benziyor. Sonra bir türlü duramıyor. Giderek artan bir hızla aşağıya iniyor. Aşağıya doğru hızla inerken, sürekli olarak yeni gerekçeler, yeni umutlar arıyor. İnerken, bunlarla teselli buluyor, bir anlamda da rahatlıyor.

Kemikleşme yokuşundan adımını aşağıya doğru atanlar, bu seçimlerde de yeni gerekçeler, yeni umutlar arıyorlar. Gerekçeleri biliniyor. Umutları ise 1981 seçimleri. Oylarını adeta bir bekaret kemeri ile sarmış, 1981 seçimlerini bekliyorlar. 1981'de oylarını sosyalizme vereceklermiş. Artık kesinmiş. Ama böyleleri için Demirtaş Ceyhun'un hatırlatmasını gözden kaçırmak mümkün değil: "Ya 1981'de CHP'nin tek başına iktidarı için bazı fedakarlıklar yapmak gerekirse..."

Bugünkü kemikleşme, 1973'te, 1975'te ya da 1977 Haziran'ında başlayan bir süreç değil. Kemikleşmenin nesnel temelleri ya da başlangıcı daha eskilere, 12 Mart öncesine ve 12 Mart dönemine dayanıyor. Yokuştan aşağı adım atarak hızla sosyalizmden kopma sürecine girenlerin dramını, 1971 öncesinden başlatmak gerekiyor.

1971 öncesinde MDD'cilik vardı. MDD'cilik, hızlı sosyalist görünüp hızla sosyalizmden kopuşun başlangıcı oldu. İlerici, demokrat, sosyalist aydınlar için böyle. Bugün birçoğunun eski MDD'nin yöntemlerini reddettiklerini düşünerek, MDD mantığından kurtulduklarını sanmak, büyük yanılgı. Belki de bilinçsiz olarak, MDD mantığı, bunların bilincinde yaşıyor. MDD'ciliğin 1971 öncesine özgü yöntemlerini reddettiler. Ama özünü halen muhafaza ediyorlar. Kemikleşmenin temelinde bu var.

MDD mantığının özü çok basit: İlericilik, demokrasi, güçbirliği, işbirliği, cephe, ilerici güçleri ürkütmeme ve bunlara benzer ne varsa, tümünün adına sosyalist örgütün bağımsızlığından, sosyalist ideolojinin arılığından, kısacası sosyalist hareketin kendisinden ödün vermek. Bu mantığın pratikte hangi yöntemlerle savunulduğu o kadar önemli değil. Çünkü aynı mantık on yıl sonra çok daha "medeni", çok daha "sandıksal" yöntemlerle de savunulabiliyor.

Türkiye sosyalist hareketi, çok kıymetli beş yılını böylelerine harcadı. Bunlara karşı sosyalizmin bağımsızlığından ödün vermemek için mücadele etti. Kadroları eridi, parti nicel anlamda gücünden çok şey yitirdi. 1971'e gelindiğinde örgütlü sosyalist hareket sanki bir "tecrit çemberi" içine hapsoldu. Aydınların, yazarların, ilericilerin önemli bir bölümü partinin karşısında yer aldılar. Adımlarını yokuştan aşağı atnuşlardı.

Adımlarını yokuştan aşağı atanlar, 12 Mart döneminin baskı ve zulmü karşısında, hız kazanarak yokuştan inmeye başladılar. Hızları kezilmedi. 12 Mart döneminin sonunda ise sosyal demokrasi, CHP, "şimdi olmaz sonra" mantığı ile hızlarını artırdılar. Sosyalizmden koptukça, sosyal demokrasiye yaklaştılar. Sosyal demokrasiye yaklaştıkça, kuyrukçulukları arttı. Kuyrukçulukları arttıkça sosyalist harekete uzaktan ve bu kez düşmancabakmayabaşladılar. Kemikleşme, 1971 öncesinin sosyalist aydınlarını 1977'lerin sosyalizm ve sosyalist örgüt düşmanı gevezeleri haline getirdi. Bugün hem önemleri, hem de kendileri için yapılabilecekler hızla azalıyor, giderek yok oluyor.

Önemli olan hızla kemikleşenler değil. Önemli olan yeni, genç ve dinamik öğeler. Böyleleri için yapılacak, yapılmasıgereken çok şey var. Böyleleri, kuyrukçuluğun çıkmazını, sosyalist hareketin bağımsızlığını, sosyalist hareket güçlü bir almaşık olarak ortaya çıkmadıkça demokrasi ve ilericilik adına adım atılamayacağını, anlatıldıkça kavrayabilen unsurlar. Böylelerinin bilinç ve yürekleri, kemikleşerek kaybolan neslin bekaret kemerine sardıkları oylarından daha büyük önem taşıyor. Kemikleşen nesil, oylarından başka kıymetli birşeye sahip olmadığını bildiği için nazlanıyor. Yeni neslin oydan daha kıymetli değerleri var. Oylarını bunların ışığında ve sosyalizm için değerlendiriyorlar.

Sosyalizm kolay iş değil. Sosyalizm kaçaklarının kemikleştiği bir ortamda, "sol" ve "sosyalizm" adına ortalığın bu kadar bulandırıldığı bir ortamda genç, iyiniyetli, dinamik ama bulanık kafalara sosyalizmi ve sosyalist örgütlenmeyi anlatmak kolay iş değil. Ama dün çok zor olanın bugün daha kolay olacağını, bugün kolaylaşanın yarın daha da kolaylaşacağını unutmamak gerekiyor. Sosyalistler, verili koşulları zorlamadan ileriye adım atamazlar. Verili koşullardan yararlanarak kuyrukçuluk yapanları ve "alkış toplayanları", sözler olmasa bile değişen koşullar mahkum eder. Değişen koşullar, onların kendi kendilerini mahkum etmeleri ortamını hazırlar. 5 Haziran'daki tutumları sonucunda çok beğenilip alkış toplayanların altı ay sonraki durumları ortada. Kendi kendilerini mahkum ediyorlar.

Sosyalizm kolay iş değil. Bir de kolay olan "sosyalizm" var. 5 Haziran'da ve 11 Aralık'ta böylesine kolay bir sosyalizm anlayışıyla üç beş öğretim üyesi ile dört beş köşe yazarından alkış toplamak mümkün olabilir. Ama sosyalizm, böylesine bir kolaycılık değil. Çünkü sosyalist hareket verili koşulları zorlayarak ileriye sıçrar. Çünkü, sosyalist hareket hiç bir zaman "en az mukavemet çizgisi" izlemez. 5 Haziran'da "en az mukavemet çizgisi"ni izleyen "çizgi"lerin bugün ne duruma düştüğü ortada.

TÜRK-YUNAN İLİŞKİLERİNDE NELER OLABİLİR?

YUNANİSTAN SEÇİMLERİNİN ARDINDAN YAPILACAK DEĞERLENDİRMELERDE ODAK NOKTASI, YKP'NİN KAZANDIĞI ÖNEMLİ BAŞARI OLMAK ZORUNDA. PASOK'UN BAŞARISINI İSE ÇEŞİTLİ AÇILARDAN DEĞERLENDİRMEK GEREKİYOR. BU PARTİNİN BAŞARISI DEMOKRATİK GÜÇLERİN İLERİ ADIMLAR ATMASI AÇISINDAN OLUMLU OLMAKLA BİRLİKTE, İZLEDİĞİ ŞOVEN POLİTİKA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR ARASINDA.

Yunanistan genel seçimlerinde Karamanlis'in başını çektiği sağın yenilgisi ve demokratik güçlerin başarısı Türkiye'de çeşitli yorumlara yol açtı. Yunanistan seçimlerinden Karamanlis'in başarıyla çıkmasını, Türkiye ile Kıbrıs ve Ege sorunlarında rahatça uzlaşabilmesi açısından arzulayanlar, seçim sonuçlarından hayal kırıklığına uğradılar. Bu arada, Yunanistan'da demokratik kanadın sayıca en güçlü partisi PASOK'un başarısı, Türkiye ile Yunanistan arasındaki bir uzlaşmayı zorlaştıracağı gerekçesiyle olumsuz olarak değerlendirilmeye çalışıldı. Hatta demokratik güçlerin başarısını kötüleyen, bundan Türkiye için olumsuz sonuçlar çıkaran yorumlarda bile bulunuldu.

PASOK'UN POLİTİKASI VE TÜRKİYE

Yunanistan seçimlerinde demokratik kanadın sayıca en büyük başarıyı gösteren partisi PASOK'un Kıbrıs ve Ege gibi sorunlarda Türkiye'ye karşı daha uzlaşmaz bir politikadan yana olduğu doğrudur. Buna karşılık Karamanlis'in Türkiye ile Kıbrıs ve Ege sorunlarında uzlaşma hazırlığı içinde olduğu ve son genel seçimlere bu uzlaşmaya elverişli bir ortam bekleyişiyle girdiği de doğrudur. Şimdi Karamanlis'in söz konusu uzlaşma girişimlerinde büyük zorluklarla karşılaşacağı, PASOK'un sertlik yanlısı tutumundan etkilenebileceği açıktır.

Fakat bu veriler Yunanistan seçimleri hakkında tam bir değerlendirme yapmak için yeterli değildir. Birincisi, PASOK'un Türkiye'ye karşı uzlaşmaz bir politikadan yana olması, bu partinin seçimlerde gösterdiği ilerlemenin, Yunanistan emekçi halkının ulusal bağımsızlık, demokratik haklar ve yaşam düzeyinin köklü bir biçimde yükseltilmesi isteklerinin bir göstergesi olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Sanıldığı ve gösterilmek istendiği gibi, Türkiye'ye karşı izlenecek politika PASOK'un seçim propagandasının temelini oluşturmamıştır. Bu partinin elde ettiği büyük oy artışında Türkiye'ye karşı şoven milliyetçi tutumunun etkisini abartmamak gerekir.

PASOK'un politikasında milliyetçi, şoven ögeler önemli bir yer tutmaktadır. O kadar ki PASOK'un milliyetçiliğinin dozu, onun genel olarak sosyal demokrat partiler arasında kendine özgü bir yerde sayılmasına neden olmaktadır. PASOK'un milliyetçiliği sosyalist ülkelere karşı zaman zaman aldığı olumsuz tutumda da açığa çıkmaktadır. Örneğin gerici İngiliz Economist, PASOK'un bu özelliğinden "sosyal demokrasinin milliyetçi bir türü" olarak övgüyle söz etmektedir.

SOSYAL DEMOKRASİNİN EVRENSEL ÖZELLİĞİ

Fakat bütün sosyal demokrat partiler gibi PASOK da genel politik çizgisiyle seçim platformu arasında bir ayrım koymuştur. Şovenizmin, hele yedi yıllık faşizm deneyi ile militarizm arasındaki bağları somut olarak yaşamış olan Yunanistan halkı karşısında, fazla umut bağlanabilecek bir seçim yatırımı olmadığını hesaplamıştır. Seçimlere, herşeyden önce iktidarın ekonomik ve toplumsal politikasının değiştirilmesini, kitlelerin yaşam düzeyinin yükseltilmesini, ekonomiyi kontrol eden tekellerin gücünün kırılmasını, bazı köklü toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesini öngören geniş bir programla katılmıştır. Kitlelerden kazandığı desteğin temelinde bu yatmaktadır.

PASOK'un önerdiği programın geçerliliği ve gerçekçiliği, yöneticilerinin hayalciliği ile olan bağlantısı ayrı bir tartışma konusudur. Ayrıca PASOK'un tutumu, samimi, hatta dürüst de bulunmayabilir. Her politik sorunda olduğu gibi dış politika sorunlarında da PASOK sosyal demokrasinin tutarsızlığını, kitlelere her türlü, egemen sınıflara başka türlü gözükme eğilimini açığa vurmaktadır. Fakat bu gerekçelerle PASOK'un seçimlerde önerdiği programın kitleler tarafından desteklenmesinin önemini, gerici güçlerin yenilgisini küçümsemek mümkün değildir.

Kaldı ki PASOK'un Türkiye'ye karşı milliyetçi tutumu, bu partinin NATO'ya, ABD üslerine, AET'ye karşı çıkan, Yunanistan'ın antiemperyalist gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerinin geliştirilmesini öngören dış polika önerileriyle içiçe sunulmuştur. PASOK'un dış politika önerilerinin desteklenmesi, temelde, bu önerilerin dayandırıldığı antiemperyalist gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerinin geliştirilmesini öngören dış politika önerileriyle içiçe sunulmuştur. PASOK'un dış politika önerilerinin desteklenmesi, temelde, bu önerilerin dayandırıldığı antiemperyalist platformun desteklenmesi anlamına gelmektedir. PASOK'un seçimlerdeki ilerlemesini, önerdiği programın antiemperyalist ögelerini görmezlikten gelerek, sadece Türkiye'ye karşı takındığı şoven milliyetçiliğin başarısı olarak açıklamak, seçimlerin Yunanistan demokratik güçlerine getirdiği kazanımları görmezlikten gelmek anlamına gelir.

Gelecekteki çizgisini sınıf mücadelesi belirleyecek

Türk-Yunan ilişkilerini düzeltmesi için umut bağlanan bir CHP'nin politikasında, bırakalım herhangi bir antiemperyalist yönelimi, sadece şoven milliyetçi öğelerin varolduğunu dikkate almaları beklenir. Yunanistan'da güçlenebilecek şoven milliyetçi eğilimlerin Türk-Yunan ilişkilerini zehirleyebilmesi, Türkiye'deki gelişmelere de sıkı sıkıya bağlıdır. Bu olasılığı gerçekleştirmeye çalışan emperyalist ve gerici güçler, Yunanistan'daki şoven milliyetçi eğilimleri, aynı tür eğilimleri Türkiye'de de güçlendirmek için çaba göstereceklerdir. Özellikle PASOK'un koyu milliyetçi çizgisi, Türkiye'de onun "muadili" gibi gösterilen CHP'nin de şoven eğilimlerinin geliştirilmesi için kullanılmak istenecektir. Türk-Yunan ilişkilerinin barışa yönelmesini içtenlikle arzulayan ilerici güçlerin görevi, işte-asıl bu olasılığın önüne geçmek, şovenizmi gerçek yurtseverlik ve barış mücadelesiyle etkisizleştirmektir.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE DEMOKRATİK GÜÇLER İLERİ ADIMLAR ATTI

Hiçbir toplumsal ve politik olayın sonuçları tek yönlü değildir. Hele iç politika ile dış politika arasındaki ilişkiler özellikle karmaşık ve çelişkili bir ortamda gelişir. Yunanistan'daki seçimler için de böyle olmuştur. Fakat seçimlerin karmaşık sonuçlarını dikkate almakla birlikte, bu sonuçlar arasında belirleyici olanı çekip çıkarabilmek gerekir. Yunanistan seçimlerinin belirleyici sonucu, demokratik güçlerin, bu arada işçi sınıfı hareketinin ilerlemesi olmuştur. Türkiye ve Yunanistan halklarının dostluğunu arzulayan her demokrat ve yurtsever, bu ilerlemeden ancak sevinç duymalıdır. Türk-Yunan ilişkilerinin karmaşık gelişme perspektifi, hiçbir samimi yurtseverin Karamanlis'in sarsılan durumundan endişeye kapılmasını, Karamanlis'i iktidarda tutmak için çalışmayı salık vermesini haklı çıkaramaz.

YİNE EVRENSEL ÇELİŞKİLER

Oysa Yunanistan'ın tutarlı bir antiemperyalist doğrultuda ilerlemesi olasılığı, Türk-Yunan ilişkilerinin gelişmesinde, en az Yunanistan politikasındaki şoven milliyetçi eğilimler kadar belirleyici olacak bir faktördür. Yunanistan'daki geniş demokratik güçlerin tutarlı antiemperyalist önerileri içeren bir platformda birleşmesi, Yunanistan'ın ABD emperyalizmine ve NATO'ya bağımlılığının azaltılması, tutarlı bir barış politikasına yönelmesi, Türk-Yunan ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesine büyük katkılarda bulunabilecektir. Yunanistan seçimleri, Türk-Yunan ilişkilerinin gelişmesi için eskisinden daha karmaşık bir ortam yaratmıştır ama, bu ilişkilerin olumlu yönde geliştirilmesi için de yeni ve ciddi olanaklar ortaya koymuştur. Kuşkusuz bu olanakları değerlendirmek, PASOK ve benzeri sosyal demokrat partilerden çok daha önce, işçi sınıfı hareketinin ve tutarlı demokratların mücadelelerinin ürünü olacaktır.

PASOK'un dış politika önerilerinin taşıdığı uzlaşmaz çelişkiler, sosyal demokrasinin evrensel çelişkilerini yansıtmaktadır. PASOK, dış politika önerilerinde olduğu gibi iç politikada da aynı tutarsızlıkları taşımaktadır. Örneğin ekonomik ve toplumsal alanda bazı köklü dönüşümler önerirken, bunun zorunlu koşulu olan demokratik güçlerin birliğine, bilimsel sosyalistlerle işbirliğine karşı çıkmaktadır. PASOK bilimsel sosyalist harekete her türlü işbirliğine, faşizmin en yoğun saldırı dönemlerinde bile uzlaşmaz biçimde karşı çıkan tutumuyla da benzeri sosyal demokrat partiler arasında kendisini göstermiştir.

Bu karşıt eğilimlerden hangisinin üstün geleceğini sınıf mücadelesinin gelişimi belirleyecektir. PASOK'un son seçimlerde Yunanistan politik yaşamındaki yerini sağlamlaştırmış olması, onu ve yöneticilerini, gerçek bir iktidar alternatifi olabilmek umuduyla emperyalizmle ve tekellerle uzlaşmaya, önerdiği toplumsal içerikli programdan ödünler vermeye, bir anlamda uysallaşmaya yönelebilecektir. Tıpkı Türkiye'de CHP'nin 1973 seçimlerinden sonra izlediği yol gibi. Emperyalizmin basın yayın organları şimdiden PASOK'a böyle bir yön gösterme çabasındadırlar. Bu gelişmenin önlenmesi Yunanistan'da sınıf mücadelesinin yükselmesine bağlıdır. Fakat sadece olumsuz yöndeki gelişme olasılıklarına bakarak bundan olumsuz sonuçlar çıkarmaya çalışmak mümkün değildir.

YKP'NİN BÜYÜK BAŞARISI

PASOK'un seçimlerdeki ilerlemesini yorumlayarak Türkiye için olumsuz sonuçlara ulaşanlar, nedense bu gelişmenin yanındaki bir başka olgudan hiç söz etmemektedirler. Sözü edilmeyen olgu, Yunanistan Komünist Partisi'nin gösterdiği büyük başarıdır. YKP'nin seçimlerde kazandığı başarı, yalnız Yunanistan emekçi halkının köklü devrimci dönüşümler için taşıdığı istemin gücünü ortaya koymakla kalmamış; aynı zamanda antiemperyalist ve demokratik mücadelenin gericiliğin oyunlarını düşmeden, kendi içinde tutarlı ve bilimsel sosyalizmin belirleyici inisiyatifiyle sürdürülmesi zorunluluğunu da ortaya koymuştur.

Yunanistan politikasındaki milliyetçi, şoven öğelerin gelişmesi olasılığını Türkiye'deki ilerici güçlerin dikkatle izlemesi kuşkusuz zorunludur. Fakat bu olasılıktan endişeye kapılan çevrelerin,

ABD'de Nazi Örgütleri Ku Klux Klan'la Birleşmeye Hazırlanıyor

HİTLER'İ VE ALMAN NAZİZMİNİ SEVİMLİLEŞTİRMEYİ AMAÇLAYAN KAMPANYA UZUN SÜREDİR AVRUPA ÜLKELERİNİN SINIRLARINI AŞARAK ABD'YE DE YAYILMIŞ DURUMDA. BUNLAR GÖSTERİYOR Kİ, YENİ NAZİ ÖRGÜTLERİNİN GELİŞMESİ, HİTLER REKLAMCILIĞI-NIN ARDINDAKİ GÜÇLERDEN BAĞIMSIZ DEĞİLDİR.

Sözde demokrasinin beşiği gelişmiş kapitalist ülkelerde faşist hareketleri ve örgütleri canlandırma girişimleri sürüyor. Hergün yeni bir ülkede, yeni bir bölgede bu tür örgütlenmelerin ve sonuçlarının izine rastlanıyor. ABD'de uzun süredir faaliyette bulunan Nazi örgütlerinin ırkçı Ku Klux Klan örgütüyle de birleştirilerek güçlendirilmesi girişimleri son zamanlarda hızlandı.

ABD'de şu sırada üç Nazi örgütünün ön planda olduğu görülüyor. Bunlar sırasıyla şöyle: Virginia eyaletindeki Nasyonal Sosyalist Beyaz Halk Partisi, San Fransisco'da faaliyet gösteren Nasyonal Sosyalist Beyaz İşçi Partisi ve Chicago'da örgütlü olan Amerika Nasyonal Sosyalist Partisi.

Sapık bir düşüncenin peşinde, beyinleri yıkanmış....

"BEYAZLARIN EGEMENLİĞİ"

Son zamanlarda faaliyetini artıran bu örgütlenmeler, kurucusu George Lincoln Rockwell on yıl önce ölen Nasyonal Sosyalist Parti'nin bir devamı olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Ülkede son yıllarda büyük bir hızla yoğunlaşan gündelik şiddet eylemlerine katılanların, bu örgütlenmelerin sayıca gelişmesinin temelinde yattığı belirtiliyor. Nazi örgütlerinin tüm ülke çapında aşağı yukarı 5 bin kadar üyesi bulunduğu sanılıyor.

ABD'deki yeni-Nazi örgütlerinin son aylarda giriştikleri eylemler arasında ülke içindeki göç, Panama Kanalı sorunu ve Ortadoğu politikası üzerine Beyaz Saray ve Kongre önünde düzenlenen gösteriler yer alıyor. Diğer yandan Nazi örgütlerinin yerel ve ulusal yönetim organları için yapılan seçimlere adaylarıyla katıldıkları gözleniyor. Chicago'da bir belediye başkan yardımcılığı için yapılan seçimde bu örgütlerin oyların yüzde 16'sını toplayabildiği belirtiliyor. Nazi örgütlerinin üyeleri New York, Los Angeles, Portland gibi kentlerde "beyazların egemenliği" toplantıları düzenliyorlar.

Geçtiğimiz Temmuz ayında geniş bir yahudi topluluğunun yaşadığı Skokie kentinde düzenlenmek istenen bir Nazi yürüyüşü ancak geniş protestolar sonucunda ve mahkeme kararıyla engellenebilmişti. Detroit ve Chicago gibi kentlerde ise yahudilerin evleri ve işyerlerinin kapıları üzerine gamalı haçlar çiziliyor, evlerin sakinleri tehdit telefonları alıyorlar.

Nazi örgütlerine yönelen sempati ile ABD'deki şiddet eğilimi arasında sıkı bir ilişki bulunduğunu somut olgular gösteriyor. Nazi cinayetlerine katılanlar genellikle deliler ve manyaklar arasından çıkıyor. Örneğin geçen Şubat ayında Fred Cowan adındaki New York'lu bir Nazi beş kişiyi öldürdükten sonra intihar etmiş; evinde Nazi bayrakları, çok sayıda silah ve bir not defteri bulunmuştu. Not defterinde şöyle yazılıydı: "Hiç kimse zencilerden ve yahudilerden daha aşağı olamaz. Onları koruyan polisten başka..."

Kuzey Carolina'da da 17 yaşındaki bir genç 200 kişilik bir siyah kalabalığın üzerine 12 el ateş etmiş, bir kişiyi öldürmüş ve üç kişiyi de yaralamıştı. Az sonra intihar eden bu gencin üzerinde gamalı haç işaretleri bulunuyordu.

HİTLER REKLAMCILIĞI YAYILIYOR

ABD'de Nazi eylemlerinin yoğunlaşmasıyla ilgili haberi veren, Amerikan gizli servislerine yakın US News and World Report dergisinin bildirdiğine göre, bu örgütlerin 200 bin kadar Amerikalı ile ilişkisi bulunuyor. Bu örgütlerin yıllık geliri ise 100 bin dolar olarak tahmin ediliyor. Bu bilgilerin gerçekleri yansıtmadığı, söz konusu örgütlerin çok daha geniş bir destek ve yönlendirme ağından yararlandıkları ise biliniyor. ABD'deki ilerici kuruluşlar bu gerçeği belirterek NAZİ örgütlerinin taşıdığı tehlikeye karşı kamuoyunu uyanık olmaya çağırıyorlar.

Yeni Nazi kuruluşları, bundan öncekilerde olduğu gibi öncelikle yine yahudi düşmanlığına dayanmaya çalışıyorlar. Bunun yanısıra Siyah Amerikalıları hedef alan beyaz ırkçılığı da bu örgütlerin temellerinden birini oluşturuyor. Nazi örgütlerinin önemli yayın organlarından biri, "Beyaz İktidar" anlamına gelen White Power adını taşıyor.

ABD'deki yeni Nazi örgütlerin yaygınlaşabilmek için, son zamanlarda yoğunlaştırılan Hitler reklamcılığından büyük ölçüde yararlandıklarını, kendi sözcüleri bile ortaya koyuyor. Hitler'i ve Alman Nazizmini sevimlileştirmeyi amaçlayan kampanya uzun süredir Avrupa ülkelerinin sınırını aşarak ABD'ye yayılmış durumda. Bu da yeni Nazi örgütlerinin gelişmesinin, söz konusu Hitler reklamcılığı kampanyasını başlatan güçlerin insiyatifinden bağımsız olmadığını gösteriyor.

İşçi Sınıfı Hareketinin Başarı Güvencesi: Enternasyonalizm

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümü dolayısıyla Moskova'da düzenlenen bilimsel-teorik konferans tamamlandı. "Ekim Devrimi ve Günümüz" konulu bilimsel-teorik konferans ise SSCB Bilimler Akademisi, SBKP Merkez Komitesi'ne bağlı Marksizm-Leninizm Enstitüsü, Sosyal Bilimler Akademisi ve Yüksek Parti Okulu tarafından düzenlenmişti. Konferansın prezidyumundaM.A. Suslov, B. Ponomaryov, M.V. Zimyanin, K.V. Rusakov ve diğer parti yöneticileri bulunuyordu. Zimyanin tarafından açılan konferansı açış konuşması Suslov tarafından yapıldı.

Ekim Devrimi'nin başlıca sonuçlarına, Sovyetler Birliği'nde gelişmiş sosyalist toplumun kuruluşu, dünya sosyalist sisteminin oluşması, emperyalizmin sömürge sisteminin parçalanması olgularına değinen Suslov daha sonra şöyle dedi: "Komünistlerin enternasyonalist dayanışmasını güçlendirme görevleri günümüzde özellikle büyük önem kazanmıştır. Proleter enternasyonalizmi, uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareketinin daha ileri başarılarının temel ön gereklerinden biridir.

"Elverişli iç ve uluslararası durumun doğurduğu yeni koşullarda işçi sınıfının devrimci öncüsü büyük ve karmaşık politik görevlerle karşı karşıya gelmektedir. Emekçi halkın doğrudan hedefleri için mücadelesiyle sosyalist bir perspektif için mücadelenin doğru olarak bütünleştirilmesi; komünistlerin saflarının ilkeli bir marksist-leninist temel üzerinde daha da güçlendirilmesi,sol güçlerin birliğinin sağlanması ve yığınsal bir antitekelci koalisyonun oluşturulması; Komünist Partilerinin emekçi halkın çıkarları için ülke içinde sürdürdükleri mücadele ile enternasyonalist ödevlerinin birleştirilmesi; tek bir enternasyonalist merkezin varolmadığı ve partilerin bağımsız olarak ve birbirlerinin içişlerine karışılmasına izin vermeksizin davrandıkları koşullarda çeşitli ülkelerin komünistlerinin karşılıklı yardımlaşması, bu karmaşık görevler arasındadır."

Bilimsel konferansa Boris Ponomaryov da "Büyük Ekim Sosyalist Devrimi' nin Çağ Açıcı Önemi" konulu bir rapor sundu. Ponomaryov raporunda sosyalist ülkelerde kurulmuş olan sosyalizmi nitelemek için kullanılan "gerçeksosyalizm" deyimi üzerinde durdu. Burjuva ideologlarının sosyalizme saldırılarını, "insancıl" ve "demokratik" bir sosyalizmin savunucusu olarak sürdürdüklerini belirten Ponomaryov şöyle dedi: "Kapitalizme mazeret arayanlar, kendilerini bugünkü mevcut sosyalizmden 'daha iyi sosyalizm'in savunucuları haline getirerek gülünçleştirdiklerine göre, çok zor bir durumda olmalılar."

Ponomaryov daha sonra şöyle dedi: "Fakat burjuvazinin zaman zaman toplumun belirli bir bölümünü yanıltıcı yöntemlerle etkileyebilmesinden kaygı duymak gerekir. Bu nedenle dayanışma ilkeleri yalnızca birer teorik sorun ya da komünist partiler arasındaki ilişkilerle ilgili bir konu değildir. Dayanışma ilkeleri yumuşama ve savaşın önlenmesi olasılıklarıyla doğrudan ilişki içindedir. Kapitalist ülkelerdeki kamuoyunun ve halk kitlelerinin sosyalist ülkelerdeki durumla, SSCB ve onun politikasıyla ilgili gerçek bilgileri edinmeleri, egemen çevreler üzerinde belirli bir etkide bulunmaktadır. Saldırgan niyetler besleyenler böylece amaçlarına yönelmeden önce iki kez düşünmek zorunda kalmaktadırlar."

Geçmişteki ve günümüzdeki devrimci mücadele deneyimlerinin geniş kapsamlı bir değerlendirmesinin güncel yeni görevleri çözümlemede taşıdığı önemi belirten Ponomaryov şöyle dedi: "SBKP, kendi geniş deneyimlerinden ya da çağdaş sosyalizmin uluslararası deneyiminden çıkardığı sonuçları kimseye empoze etmemektedir. Bununla birlikte, yaşamın ve devrimci pratiğin, sosyalist devrimin ve herhangi bir ülkede sosyalizmin kurulmasının temel ve değişmez özellikleri bulunduğunu tekrar tekrar kanıtladığı kanısındayız."

Ponomaryov konuşmasını şöyle sürdürdü: "Sınıf düşmanımız, kardeş partilerin çalıştığı değişik koşulların ve mevcut politik olanaklarındaki ve doğrudan hedeflerindeki farklılıkların, bu partilerin çeşitli sorunlara yaklaşımında da çok doğal olarak farklılıklar doğurması olgusundan yararlanmaya çalışıyor. Son zamanlardaki antikomünist kampanyaların, özellikle de burjuvazi tarafından uydurulan bir kavram olan Avrupa komünizmiyle ilgili propaganda şamatasının başlıca amacı, söz konusu sorunlar üzerindeki tartışmayı karıştırmak, farklılıkları çekişmeye, çekişmeyi de bölünmeye dönüştürmektir."

Ponomaryov daha sonra şöyle dedi: "Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler tarafından katedilen şanlı tarihsel yolu lekelemeleye ve onların deneyimlerini ve devrimci harekete olan hizmetlerini küçümsemeye yönelik girişimler, dayandığı kaynak ne olursa olsun, sonunda bundan yarar elde etmeyi umanların yüzüne geri teper. Böyle yöntemlere başvurmak, halk kitlelerinin dünyanın sosyalist dönüşümüne olan inancını zayıflatıp sarsmak ve sosyalizmin imajını karartmak anlamına gelir."

Ekim Devrimi'nden sonra enternasyonalist dayanışmanın içeriğinin ve biçimlerinin zenginleşmesine değinen Ponomaryov şöyle dedi: "Proleter enternasyonalizmi deyimi eskimiş değildir. Bu deyim günümüzde de enternasyonalizmin kökenini, sınıfsal köklerini gerekince belirtmekte ve enternasyonalizmin başlıca ve en tutarlı sürdürücüsünün kim olduğunu ortaya koymaktadır. İşçi sınıfı tüm emekçi halkı kendi davası etrafında birleştirmekte ve onların sömüren ve ezenlere karşı mücadelesini yönetmektedir."

İNSANLARI ANLAMADA YENİ BİR ADIM

Son yıllarda iletişim sorunları bir çok uluslararası toplantının konusu oldu. Konu giderek daha geniş platformlarda tartışılıyor. Bu alandaki toplantılardan sonuncusu geçtiğimiz ay Bağdat'ta yapıldı. Aşağıda ülkemizden toplantıya çağrılan Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi asistanlarından Ertuğrul Özkök'le yaptığınız bir söyleşiyi sunuyoruz.

☆ *Genelolarak iletişimve özelolarak da uluslararası bilği akışını konu alan toplantılar son yıllarda gözle görülür bir yoğunluk kazandı. Neden son iki yıl sorusu geliyor aklımıza.*

★ Doğru. Özellikle 1976 yılı bu alanda çalışanlar için oldukça yorucu geçti. Aslında iletişim sorunlarının öneminin kavranması daha öncelerine gidiyor. 1950'lerden bu yana kuramsal ve görgül planda küçümsenemeyecek bir birikim oluştu. Özellikle iletişim sosyolojisi çerçevesinde kendine elverişli bir ortam bulan bu tür bilimsel araştırmalar giderek artan bir ivmeyle günümüze dek geldi. 1976'ya dek gelindi böylece. 1976 da bir sıçrama yılı oldu. 1976'nın önemi,iletişim sorunlarının uluslararası platforma kayması oldu.Ben bunu belli bir ivmeyle uzaya fırlatılan bir satellitin yörüngeye oturmasına benzetiyorum.

Neden 1976, dediniz. Aslında konunun uluslararası platforma çekilmesi daha öncelerine gidiyor. Özellikle 1965' lerden sonra birçok uluslararası toplantı yapıldı bu konuda. 1976'ysa bir anlamda patlama yılı oldu. Neden 1976' da patladı derseniz, aklıma ilk anda şunlar geliyor: Biraz önce de belirttiğim gibi, belli bir bilimsel yığılma vardı 1950' lerden bu yana gelen. İletişim Sosyolojisi, sosyal psikoloji, linguistik gibi bilim dalları küçümsenmeyecek yapıtlar verdi bu alanda. Tartışma götürür savlarına karşın,Mac Luhan'ın açtığı tartışmanın getirdiği olumlu sonuçları da küçümsememek gerek. 1976'daki patlamanın nedenlerinden biri kanımca bu. Bir ikinci neden kitle iletişim tekniklerindeki hızlı gelişmenin özellikle eğitim konusunda sağladığı olanakların getirdiği coşku olabilir.Coşku diyorum, çünkü bu yeni teknikler, özellikle televizyon elbet, bizimki gibi gelişmekte olan ülkelerde bir iyimserlik patlamasına yol açtı. Düşünün bir kez, yeterli sayıda öğretmeniniz yok. Okul binanınız yok. Ve giderek artan bir öğrenim talebiyle karşı karşıyasınız. Birden karşınıza televizyon gibi bir araç çıkıyor. Bu karamsar tablo içinde böyle bir olanak coşku doğurmaz da ne doğurur?

Burada UNESCO'nun soruna ciddi bir biçimde el atıp, araştırmaları desteklemesini de anmak gerekiyor. Bu kuruluşun, yeni iletişim tekniklerinin eğitim amacıyla kullanılmasının sağlanması yolundaki çabaları soruna kendiliğinden uluslararası boyutu getirdi. Ama sanırım, 1976'daki patlamaya getiren çok önemli bir başka neden var. Bu da, bağlantısız diye adlandırılan ve gerçek bir bağımsızlık için mücadele veren ülkelerin yeni bir uluslararası iletişim düzeni kurulması gereğini anlamaları.

☆ *Bağdat Toplantısı da bu saydığınız etkenler çerçevesinde mi değerlendirilmeli?*

★ Evet. Bağdat Toplantısı bir anlamda yukarıda saydığım etkenlerin bir almaşığını yansıttı. Ama yine de şunu söyleyeyim, toplantıya egemen olan "motör-faktör" son olarak değindiğim etken oldu. Gelişmekte olan ve uluslararası ilişkilerde yeni bir düzen isteyen ülkelerin, bilgi ve kültür ürünleri üretimi ve dağıtımındaki dengesizliğe tepkilerinin somutlaştığı bir toplantı oldu bu.

☆ *O zaman sırası gelmişken bu toplantı hakkında biraz bilgi verin bize.*

★ Bağdat Toplantısı 3-6 Kasım tarihleri arasında yapıldı. Toplantıyı merkezi Prag'da bulunan "Uluslararası Gazeteciler Örgütü" (OIJ), Irak Gazeteciler Birliği ve UNESCO birlikte düzenlediler. Toplantının ana konusu şöyle formüle edilmişti: "Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen ve Uluslararası Yeni İletişim Düzeninin Buna Katkısı" Toplantıya 40' dan çok ülkeden 90'a yakın davetli katıdı. Bu arada Filistin ve Zimbabve gibi ulusal kurtuluş savaşı veren halkların temsilcileri de vardı. Sanırım toplantının en ilginç yanlarından birisi iletişim alanında çalışan profesyonellerle, üniversitelerden gelen davetlileri biraraya getirmesiydi.

Biraz önce de değindiğim gibi, toplantının temelindeki amaç, dünyanın çeşitli bölgeleri arasında bilgi ve kültür ürünleri akışındaki dengesizliği giderme nin yollarını araştırmaktı. Şimdi, uluslar arasındaki bilgi ve kültür ürünleri akış tablosuna bakınca içinizin kararmaması olanaksız. Bu tabloya bakınca iletişim sorunlarının neden bunca önem kazandığını daha kolayca anlıyorsunuz. Gerçekten de bilgi üretimi ve dağıtımı için gerekli kaynaklar yeryüzünde çok eşitsiz bir biçimde dağılmış durumda. Son derece dengesiz ve tek yönlü bir akış var. Bakıyorsunuz bir yanda üretici ülkeler. Öte yanda tüketicilliğe zorlananlar. Üretici aynı zamanda satıcı elbet. Bir Amerika Birleşik Devletlerini alın. Bu ülke 121 ülkeye yılda 100 ile 200 bin saat arasında televizyon programı satıyor. Ülkelerin hemen bütünü ulusal televizyon şebekelerinde yayınladıkları programların bir kısmını ithal ediyorlar. Ancak bu oran ülkeye göre % 1 ile % 100 arasında değişiyor. Örneğin bir Guatemala % 84'ünü dışarıdan alıyor. Türkiye'yi alalım. Benim hesaplarıma göre Türk televizyonunda bütünüyle yabancı kökenli yayınların toplam yayın saatleri içindeki payı % 35 dolayında. Türkiye'de üretildiği kabul edilen programlarda kullanılan yabancı kökenli görüntü malzemesini de buna katarsanız, bu oran, % 65'i aşıyor. Haberlerde durum daha da iç karartıcı. Uluslararası olayları ilgilendiren haberlerin % 90'a yakını yabancı kökenli kaynaklardan iletiliyor bize. Bu yabancı kaynak dediğim de bir kaç haber ajansı olduğunu söylemeğe de gerek yok sanırım. Kısaca dünya nüfusunun çok büyük bir kısmını oluşturan halklar, dışlarındaki dünyayı bir kaç büyük ajansın gözlerinden görüyor.

☆ *Oldukça karamsar bir tablo çizdiniz. Peki çözüm ne? Ulusal Şebekeler yabancı kökenli yayınlara yervermemeli mi?*

★ Yok, bu değil elbet. Yabancı yayınlara yer vermeli ulusal yayın şebekeleri. Ancak bu programlar iyi seçilmeli. Bir kez kaynaklar çeşitlendirilmeli. Halklar arasında gerçek birer diyalog aracı olmalı bu programlar. Amaç, uluslar arasında bilgi ve kültür iletişiminiengellemek değil elbet. Tam karşıtı. Uluslar arasında bu tür ilişkileri çoğaltmak. Ama dengeli ve çift yönlü bir akışı sağlamak olmalı amaç. Dengeli diyorum, bu çok önemli. Çünkü önceleri buna "özgür bilgi akışı" deniyordu. Nitekim UNESCO yapısında bir "Özgür Bilgi Akışı Dairesi" var.

Ancak sonraları bu kavram büyük tartışmalara neden oldu. Çünkü özgür bilgi akışı, varolan tekelci ve tek yönlü durumun daha da pekişmesine yol açabilir. Bilgi üretimi ve dağıtımı konusunda gerekli kaynaklardan yoksun ülkelerin böyle "özgür" bir ortamdan nasıl yararlanabilecekleri sorusu geliyor hemen akla. Bu, ağır siklet bir profesyonel boksörle, yaşamında hiç boks yapmamış, iyi beslenmemiş ve bir kolu sakat, 50 kiloluk birisini karşı karşıya getirip, hadi bakalım serbestçe dövüşün demek gibi bir şey. Bu dövüşte kimin başına ne geleceğini kestirmek zor değil. Bu nedenle "özgür bilgi akışı" kavramı yerini yavaş yavaş "dengeli ve çift yönlü bilgi akışı" kavramına bırakıyor. Dengeli bir bilgi akışının yollarını araştırmak gerekiyor. Bunun için de önce, gelişmekte olan ülkelerin bilgi ve kültür üretimi ve dağıtımı için gerekli kaynaklara kavuşturulması zorunlu.

Bir ikincisi de, bu ülkelerin bilgi kaynaklarını birleştirip, sağlam bir uluslararası işbirliğinin koşullarını oluşturmak. Bu konuda bir girişim de var. Çeşitli bağlantısız ülkeler haber kaynaklarını birleştirmek üzere harekete geçtiler. Burada eşgüdüm ve yürütme işini Yugoslav Tanyug Ajansı yüklendi. Bu girişimi şimdilik ilgiyle izliyoruz. UNESCO gelecek yıl bu girişimin ilk aşamasındaki sonuçları değerlendirecek bir araştırmaya başlayacak. Sanıyorum bu araştırma, bu deney konusunda bize bazı ipuçları verecek.

Sevgi'yi Anarken

İşçi Kültür Derneği ve Sanat Sevenler Derneği ortaklaşa düzenledikleri bir toplantı ile Sevgi Soysal'ı andılar. Ankara'da Sanat Sevenler lokalinde yapılan anma toplantısında, İşçi Kültür Derneği üyeleri, Sevgi Soysal'ın "Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu" adlı romanından derledikleri bir oyunu sahnelediler.

Toplantının diğer bir bölümünde de slayt gösterisi ve İşçi Kültür Derneği korosunun söylediği türküler yer aldı.

Sanat Sevenler Derneği'nin düzenlediği bir açık oturumda ise, sanatçı dostları, Sevgi Soysal'a ilişkin anılarını dile getirdiler.

Sevgi Soysal'ın hikaye ve romanımızdaki tartışılmaz yerinin bir kez daha vurgulandığı oturumla toplantı sona erdi.

☆ *Yanılmıyorsak bu konuda bir toplantı da Venedik'te yapıldı. 28 Kasım tarihli Milliyet Gazetesinde Abdi İpekçi bu toplantı hakkında geniş bir yazı yayınladı. Sanıyorum bu toplantıda da benzer konular görüşüldü.*

★ Venedik toplantısını "CINI" vakfı ve "Uluslararası Basın Enstitüsü" (IPI) birlikte düzenledi birlikte düzenledi. İzleyebildiğim kadarıyla bu toplantıda da uluslar arasında bilgi akışı gündemdeydi. Yalnız Abdi İpekçi'nin yazısında dikkatimi çeken bir nokta oldu. Sanıyorum bu toplantıyı son zamanlarda moda haline gelen "Kuzey-Güney" diyaloğu çerçevesine sokmak sakıncalı. Bu, toplantının konusu nedeniyle sakıncalı. Çünkü kuzey-güney diyaloğu daha çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki diyaloğu simgeliyor. Halbuki konunuzu "uluslar arasında bilgi akışı" olarak saptarsanız buna kuzey-güney diyaloğu diyemezsiniz. Çünkü bugün uluslar arası bilgi akışı tablosuna baktığımız zaman, ekonomik olarak gelişmiş kabul edilen bir çok ülkenin "tüketime zorlananlar" grubunda yer aldığını görürsünüz. İpekçi de yazısının bir yerinde bunu belirtiyor. Ancak yazıdan çıkarabildiğim kadarıyla bu durumu yalnızca televizyon ürünleri tablosuyla sınırlamış. Kanımca bu, konuya çok dar bir yaklaşım. Çünkü bilgi ve kültür akışının her alanında var bu dengesizlik.

Örneğin İtalya'yı alın. Ekonomik olarak gelişmiş varsayılan bu ülkenin uluslararası pazarda tekel durumunda bulunan haber ajanslarıyla boy ölçüşebilecek güçte bir haber ajansı yok. Fransa için de durum buna yakın. Her ne kadar AFP uluslararası bir haber ajansı niteliklerine sahipse de görüntü malzemesi konusunda güçlü bir konumu yok. Bu nedenle, sorun bir kaç tekelci ülke dışında, gelişmiş ya da gelişmekte olan bütün ülkeleri yakından ilgilendiriyor. Bu arada İpekçi'nin yazısında dikkatimi çeken bir noktaya daha değinmeden geçemiyeceğim. Şöyle diyor Abdi İpekçi: "Gelişmiş Kuzeyliler ile sanayileşmemiş Güneyliler arasında ekonomik farklılaşmadan doğan sorunların tartışılması için yeni bir çığır açıldı. Türkiye, taşıdığı özelliklerden ötürü bu tartışmalarda önemli roller oynayabilir".

Son zamanlarda gerek uluslararası, gerekse bölgesel sorunlarda Türkiye'ye önemli roller yakıştırma çabası var. Kanımca bu sakıncalı. Bu alanda Türkiye'nin rolü öteki ülkelerden ne çok ne de az önemli. Sakıncalı diyorum, çünkü bu tür yakıştırmalar Türkiye'ye Orta-Doğu'da liderlik rolü vermeğe değin vardırılabiliyor. Kurulmasına çalışılan yeni iletişim düzeni, herşeyden önce uluslar arasındaki ilişkilerin eşitlik ve dengelilik ilkesine dayandırılmasını sağlamaya yönelik.

☆ *Peki, bu yeni iletişim düzeninin sağlanmasında bu tür toplantıların rolü ne olabilir?*

★ Bu sorunuzda çok haklısınız. Yine de soruyu şöyle değiştirseniz belki daha uygun olur. "Uluslararası toplantılar böylesine teknik boyutları olan sorunlara bir yanıt getirebilir mi?" Aslına bakarsanız bu soruyu ben de sordum kendi kendime. Çünkü bir yanda, ulusal kayguların da etken olabildiği bu tür toplantılar var. Öte yanda UNESCO gibi sorunu teknik ayrıntılara girerek inceleyebilecek ve herşeyden önce sürekli bir yapıya sahip kuruluşlar. Süreklilik diyorum, bu çok önemli. Çünkü sizi 2-3 gün gibi kısa bir zaman süresiyle sınırlamıyor. Ama bu tür toplantılar yine de çok önemli. En azından sorunun genel çerçevesinin çizilmesi olanağı var. Konunun ayrıntılarına inilmese de genel ilkelerin saptanması hiç de küçümsenemeyecek bir başarı. Bağdat Toplantısı da gelişmekte olan ülkelerin bilgi ve kültür kolonyalizmine karşı mücadelede kararlılıklarını göstermesi bakımından son derece önemli sonuçlar ortaya çıkardı. Sanırım bu da evrensel bir barışın sağlanmasında önemli bir adım.

Bu toplantıların bir önemi de çeşitli ülkelerden insanları biraraya getirmesi. Uluslar arasında dengeli ve çift yönlü bir bilgi akışının sağlanması herşeyden önce bu alanın profesyonelleri arasında dolaysız bir iletişimi gerektiriyor. Dolaysız iletişim, insanları tanımanın en güvenceli yolu. İnsanları tanımak da bir anlamda onları sevmek. Unutmayalım, tanımak ve sevmek de bizi barışa götürür. Evrensel ve hiç bir gücün bozamayacağı bir barışa. Son bir nokta, bütün bu anlattıklarımdan öte, bu toplantının bana ne getirdiği. Ben, dibimizde, komşu bir halkı tanıdım. Bu dolaysız tanıma ve bu halkda sizden birşeyler bulmak gizli bir doyum veriyor size. Dostluk kurduğum bütün Iraklılarda, halkımıza karşı bir sevgi ve tanıma istemi gözledim.

İnancım o ki, yakın bir gelecekte, bu istem, şu andaki petrol boru hattının çizdiği dar sınırlardan çıkıp, kardeşliğe götürecek boyutlara erişecek. Başka dostlar da edindim. Afrikalılar, Avrupalılar, Asyalılar. Toplantı konusunun çizdiği çerçeveyi aşan sorunları tartıştık. Ortak noktalar bulduk. Portekiz Gazeteciler Sendikası Başkanı, Carlos Caceres Monteiro'nun şu sözleri kaldı kulağımda: "Dostum dikkat. IMF bizden geçti. Geçti ama kötü geçti. Şimdi sıra sizde." Bu uyarı da küçücük bir kazanç değil mi?

"Kene" Olmak İsteyen Yazarlar

İdeolojik bulanıklık döneminden geçiyoruz. Öğrenci derneklerinin sendikalara egemen olmaya çalıştıkları, sendikaların kendini siyasi parti gibi gördükleri bir mücadele ortamında bulunuyoruz. Tutarlı ve doğru çizgiyse her geçen gün daha iyice belirginleşiyor. Bir yerde yol ayrımı olacak bu tutumlar genci doğruları getiriyor. Sonuç olarak aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde toplanmaya başlıyor.

Bütün bu kargaşa, yaşamın her kesiminde, DİSK içinde, TÖB-DER içinde sürerken özel olarak edebiyata genel olarak kültür bileşimine yansımaması olası mı? Giderek kültür-edebiyat dünyasında belirli kutuplaşmalar gelişiyor. Suçlamalar ağırlaşıyor. Aslolan bunlar değil. Bunlar olacak. Geçmişte geçiş dönemi toplumlarında yaşanmış bütün bunlar. Bu günlerde bizde yaşanması çok doğal. Bütün bunlar olacak, olacak ama, görüşleri her türlü uzlaşıcılığa evet diyebilecek özde reformist bir dünya görüşünden kaynaklanan kişiler kutuplaştıkları noktadan rasgele çıkışlar yapıp işçi sınıfı adına ve onun kültürü adına söz söylemeye kendilerini yetkin kılmıyorlar mı? İşte buna katlanmak zor. Bir de bu ileri bir düzen, ileri bir kültür diyenlerin yanında sorunlara yanlış yaklaşım yapanlar "en keskin devrimci biziz, bizim dışımızdaki falan filanlar mı? Onlar devrimci bile değildir" diyenler var. Herkese çatan, ama ortaya konuştuğu için kimseyi kırmamaya çalışan yapılarıyla, ahkâm kesmeye kalkanlar var. Bunlar edebiyat dünyasının kültür cephelerini oluşturarak veryansın etmeyi-revizyonist kültüre (?)- bir başarı sanıyorlar. Oysa yanlışlar, yanlışlarla eleştirilip düzeltilemez. Çözüm işçi sınıfı ideolojisiyle sorunlara yaklaşmak ve sınıfsal bakış açısını iyi kavrıyabilmektir. Buysa kahve köşelerinde, öğrenci derneklerinde işçi sınıfıyla kurulabilecek bağla değil, öz partisiyle bütünleşmekle, ülkemizin işçi sınıfını oluşturanların yaşantılarını kavramakla, yorumlayabilmekle olasıdır.

Sahip oldukları ideolojinin ağa babaları hayatın her kesiminde genel bir tasfiyeciliğe girişmişken karşı koyamıyanlar, susanlar, işçi sınıfı adına nasıl konuşabilir. Onun bütünlüğünden bu güne kadar hala kesin çizgileriyle açımlanmamış UDC gibi kavramlardan- nasıl söz edebilir? Devrimci bir yazarın güncel ve sürekli politikanın somut verileri üzerinde durarak, yerini belirginleştirmesi ve anti-faşist, anti-emperyalist cephe bütünlüğü içinde doğrusal konumunu çizmesi değil midir öz olan?

İşçi sınıfının belirli ilkeleri dışında sosyal demokratlarla kenetlenenler, kuyrukçu politikalarını gizleyebilmek için bir takım kılıflarla karşımıza çıkıyorlar. Şiir adına konuşuyorlar. Gizliden gizliye yorgun bir mücadele anlayışları seziliyor. İdeolojik çıkmazlarına çağdaş görünümler katmaya çalışıyorlar. Ama son tahlilde yerleri sosyal-demokrasi oluyor. Maskeler aşağı olduğu zaman, ürettikleri bulanık, reformist kültürün hesabı onlardan sorulacaktır.

Timuçin ÖZYÜREKLİ

TİP yerel yönetimler konusundaki görüşlerini içeren broşür yayınladı

Türkiye İşçi Partisi'nin yerel yönetimler konusundaki görüşleri 56 sayfalık bir broşür halinde açıklandı. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Yerel Yönetimler Demokratikleştirilmelidir adlı bu broşür, TİP Programının konuyla ilgili bölümleriyle başlıyor ve daha sonra 11 Aralık seçimleri konusundaki Merkez Yönetim Kurulu Bildirisi ile devam ediyor.

Broşürde daha sonra şu başlıklar yer alıyor: Kapitalist toplumda Kent ve Yönetimi, Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihçesi ve Bugünkü Durum, Kentler ve Sınıf Mücadelesi, Yerel Yönetimler Demokratikleştirilmelidir, Öncelikle Yapılması Gereken İşler, Sonuç.

5 TL.- fiyatla satılan broşürün TİP İl ve İlçe örgütlerinden ve Genel Merkezinden ödemeli olarak temin edilebileceği belirtilmiştir. Ödemeli isteme adresi: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel/İstanbul'dur.

Önder Şenyapılı'nın Yürüyüşe Özel Demeci:

CHP HALKTAN YANA ÖGELERİNDEN ARINIYOR

"Oyumu CHP'ye vermeyi içime sindiremiyorum"

● *Yerel seçimler öncesi, Türkiye'deki hızlı kentleşme sonucu ortaya çıkan sorunlara köklü çözümler önerildiği söylenebilir mi?*

○ Hayır. Giderek, bundan önceki tüm seçimlerden daha sönük bir kampanya sürdürülüyor denebilir. Kent ve kentleşme sorunlarına ilişkin herhangi bir öneri yok. Elbette, haksızlık ettiğim de söylenebilir; çünkü, CHP bir yerel seçim bildirgesi yayımladı ve oldukça ileri bir anlayışın ilkelerini sergiledi. Bildirgeye döneceğim. Ama, gerçek anlamda, bu yerel seçim öncesi kent ve kentleşme sorunlarına ilişkin öneriler gerek niceliksel, gerekse niteliksel açıdan çok çelimsiz gözüküyor. Nedensiz değil. Nedeni de şu: Ana Muhalefet Partisi bu yerel seçimlere, kendisine ülke yönetimini ele geçirme yollarını açacak bir halk oylaması kimliği vermeye çalışıyor. Oysa, genel seçimler daha altı ay önce yapıldı. Dahası, halk çoğunluğu CHP'yi desteklediğini belirtti. CHP, bugün Mecliste en çok milletvekili sayısına sahip siyasal kuruluş. Ne var ki, genel seçimlerde sağladığı halk desteğini iyi kullanamayıp yönetim erkini elde edemedi. Bikez daha MC Hükümetinin kurulmasını önleyemedi. Şimdi, bikez daha halkın desteğini almak istiyor. Bikez daha oyların çoğunu toplarsa yönetime giden yolların yeniden açılacağına inanıyor. Önümüzdeki yerel seçimlerdeki oy dağılımında CHP oylarının payı artarsa, Hükümet olabilmek için öteki partilerde varolduğuna inandığı tereddütlü ve "vicdanlı" kişilerin artık hiç bir tereddütleri kalmayacağını umuyor. Öte yandan, iktidardaki partiler, bundan önceki seçimlerden edindikleri deneyimleri değerlendirerek özellikle kentsel yerleşmelerde kendilerinin nasıl olsa bir şansları yok diye seçime asılmıyorlar. Şunu da vurgulamalıyım: İktidar partilerinin, Cephecilerin kent halkına getirecekleri bir mesaj da yok zaten. Kentlere, kent sorunlarına, kentlilerin sorunlarına eğilmek çağdaş bir tutumdur.

● *CHP'nin Yerel Seçim Bildirgesi hakkında görüşünüz?*

○ CHP'nin bildirgesi demokratik sol belediyecilik anlayışının ilkelerini sergileyen bir belge niteliğinde. Geçtiğimiz dört yıllık görev süresi içerisinde CHP'nin egemen olduğu yerel yönetimlerdeki uygulamalardan kazanılan zengin bir deney birikimine oturtulmuş ilkeler olarak sunuluyor. Doğru da. Özellikle, Ankara Belediyesi Başkanlık uzman-danışmanlarınca hazırlanan ve "Toplumcu Belediye" başlığını taşıyan bir çalışmada yer alan ilkelerle çakışıyor CHP bildirgesinde yer alanlar. Ankara Belediyesi Başkanlık uzman-danışmanlarının bir bölümü İzmit ve İstanbul Belediyeleri ile de ilişkili kimselerdi. Bunu şu nedenle belirtiyorum: "Toplumcu Belediye" çalışması enaz üç büyük kentimizdeki yönetimlerin uygulamada karşılaştıkları ortak güçlükleri, engellemeleri; yetkisizliklerini, yetersizliklerini, çaresizliklerini, vb. yakından izleyerek ve gözleyerek hazırlanmıştı. Dolayısıyle, söz konusu çalışma, dolaysız olarak uygulamadan elde edilen deneyimlerin düşündürdüklerini yansıtıyordu. CHP Bildirgesi, "Toplumcu Belediye"'de yeralan ilkeleri oldukça yumuşatarak da olsa benimsediğine göre, gerçekten sağlam bir temele dayanıyor denebilir. Fakat, bu bildirgenin geniş halk katlarınca inandırıcı bulunacağını öne sürmek kolay değil. Çünkü, 6 Kasım 1977 günü yapılan ön seçimlerde CHP halkın başarılı bulduğu, başarısını onayladığı belediye başkanlarını, örneğin az önce sözünü ettiğim Ankara, İzmit, İstanbul gibi büyük kentlerin belediye başkanlarını, burada uygun düşecek sözcüğü kullanmak gerekirse, harcadı. Oysa, anılan büyük kentlerin belediye başkanları, şimdi CHP bildirgesinde yer alan ilkeler koşutunda halka hizmet etmiş kişilerdi. İlkelerini benimseyip adamları görevlerinden almanın gerekçesi de, elbette tutarlı bir gerekçesi de, bugünedek açıklanabilmiş değil. Açıklanabilir gibi de değil. E, bu durumda, halk sormaz mı kendi kendine: "Bu partinin söylediği ile yaptığı birbirini tutmuyor, acaba benim anlamadığım ne?" Böyle sorular sorulmaya başladı mı, halk ile, destekleyegeldiği siyasal kuruluş arasına soğukluk girmiş demektir.

● *CHP'nin oy yitirmesi beklenebilir mi bu durumda?*

○ Yitirir ya da yitirmez diye bir yanıt vermek yerine, bir değerlendirme yapmak daha yararlı. 1973 Genel ve Yerel seçimleri öncesi havayla bugilnkü hava arasında epeyce ayrımlar var. 1973 Yılı, iki buçuk yıl süren bir olağandışı yönetim döneminin bunalımdan, baskıdan kurtulma özlemlerini taşımaktaydı. İktidara karşı olarak başlatılan, dönemin iktidarına karşı olduğu izlenimi bırakılarak başlatılan bir hareket, iki buçuk yılın sonunda görevden yönergeyle uzaklaştırılanların aklanmasıyla noktalanmaktaydı. İki buçuk yıl içerisinde aydın kesim, ilerici kesimin yanısıra yoksul ve dar gelirli halk yığınları da, çoğu kez dolaysız biçimde olağandışı yönetimin baskılarından etkilenmiş durumdaydı. Olağandışı yönetimin gelmesine yol açan AP'yi cezalandırmak isteği vardı. Sıkıyönetim Mahkemelerince mahkum edilmiş çok sayıda ilerici, devrimci, yurtsever, demokrat kişi hapishanelerde yatmaktaydı. CHP kimsenin düşünce suçuyla mahkum edilemeyeceğini, özgürlükçü demokratik düzene aykırı düşen bu durumu ortadan kaldıracağını vaadediyordu. Ayrıca, yıllar yılı ezilmiş yığınlara yeni kapılar aralıyordu. CHP'nin solunda herhangi bir başka örgüt yoktu. Tek umut CHP idi, ezilen, sömürülen yığınlar için. Ve CHP, 12 Mart 1971 Yönergesinden, bu yönergeyle başlayan baskı yönetiminden önce varolan güçlü bir sol hareketin zorlamasıyla benimsediği bir takım ilerici ve topluma ümit veren ilkeleri savunmaktan henüz vaz geçmemişti. Savunuyordu.

1973 Seçimlerinden sonra CHP'nin yönetim erkini ancak 7 ay elde tutabilmesi, yanlış bir kararla Hükümet ortaklığını bozup erken seçimi gerçekleştirememesi ve sürekli iktidar olabilmenin Türkiye'deki çıkar çevrelerinin onayıyla olanaklı olduğu inancının yavaş yavaş parti üst yönetimince benimsenmesi, 1973 yılında savunulan halktan yana ilkelerden teker teker, zaman içerisinde vaz geçilmesine yol açtı. 1975 Senato Ara Seçimlerinden başlayarak, Türkiye'de siyasal tartışma gündemini gene, Demirel saptamaya başladı. CHP, bazı etkin çevreleri ürkütmemek için Süleyman Demirel'in çizdiği alanlar içerisinde savaşım vermeye özen gösteriyordu. Senato Kısmi Seçimlerinde de, 1977 Genel Seçimlerinde de CHP'nin oyu arttı. Ama bu artış, CHP'nin umut niteliğini korumasından çok, sağcı partilerin "Milliyetçi Cephe" adı altında oluşturdukları iktidarın geniş halk yığınlarında yarattığı hoşnutsuzluk ve gene halkı baskı altında tutma yolundaki çabalarından kaynaklanmaktaydı. CHP bu gerçeği iyi değerlendirdi ve halk katları yerine bazı güçlü çevrelerin desteğini kazanmaya yönelik bir stratejiyi izlemeye ağırlık verdi. Nitekim, 1977 Genel Seçimlerinden sonra Azınlık Hükümeti kurma girişimi dolayısıyle hazırlanan Hükümet Programının özü ve içeriği yüksek satışlı basın organlarınca bile eleştirildi. Bir basın organı, Ecevit Hükümeti Programının altına Demirel'in rahatça imza atabileceğini belirtti.

CHP'deki betimlemeye çalıştığım değişim bugün daha üst düzeye vardı. CHP'nin solundakiler "kene" olarak niteleniyor. "İlerici geçinen çevreler" diye yakıştırmalar yapılıyor ve bu tür çevrelerin "demokrasiye aldırdıkları yok" diye suçlamalarda bulunuluyor. Yığınları CHP'ye çeken 1973'teki halktan yana ilkeler artık ağıza alınmıyor. Halktan yana hizmet yapan öğelerinden hızla arınıyor CHP. Bu değişimin halkta bir huzursuzluğa yol açmadığı söylenemez. Kuşkular arttı. Şimdi, bakın kendimi örnek vereyim. Ben, 1973 Genel Seçimlerinden bu yana, o seçim dahil, yapılan tüm seçimlerde oyumu CHP'ye verdim bugünedek. Ama, artık CHP'nin tipik bir burjuva partisi kimliğinin günden güne koyulaştığını göre göre, bu seçimde de oyumu CHP'ye vermeyi, doğrusu ya, Sayın CHP Genel Başkanının deyişiyle "içime sindiremiyorum." Eminim ki, Ankara'da ya da İzmit'te yaşayanların çoğu da sindiremiyor. Bu bakımdan CHP'nin oy oranının gerileyip gerilememesi, bugünedek bu Partiyi desteklemiş kişilerin bu seçimde de CHP'ye oy vermeyi içlerine sindirip sindirememelerine bağlı. Elbette, 2. MC iktidarının geniş halk yığınlarında yarattığı yılgınlık bu seçimde de CHP'nin tek olumlu kozu. Yetecek mi, göreceğiz.

● *Başarılı diye nitelediğinizve CHP'nin harcadığını belirttiğiniz belediye başkanlarının harcanmasında CHP'deki bu iç değişimin etkisi var mı?*

○ Elbette. Harcanan adamlar CHP'nin 1973 çizgisini izleyen kişilerdi. Kent halkıyla bütünleşmişlerdi. Halk bu adamlara inanmıştı. Dürüst olduklarına, halktan yana bir politika izlediklerine inanıyorlardı. Belki yolları yeterince asfaltlayamadılar, belki çöp toplamakta geciktiler, yeterince otobüs alıp ucuz toplu ulaşım sağlayamadılar, belki yeterli bir denetim kuramadılar ama, neyi neden yapamadıklarını, kendilerini kimin neye dayanarak engellediğini açık açık anlattılar. Kent içindeki çıkar çevrelerinin huzurunu kaçırdılar. Oysa, anlatmaya çalıştığım gibi, CHP, özellikle çıkar çevrelerinin rahatı kaçmasın, ürkmesinler istiyordu uzun süredir. CHP'nin izlediği genel strateji ye aykırı düşüyordu harcanan belediye başkanlarının tutumu. Ve üstelik, halkın günden güne gerçeklerden biraz daha haberdar olması iktidar yollarının bu kez de halk tarafından kapatılmasına yol açabilirdi. Dolayısıyle, sudan nedenler öne sürülerek, "yorgundur", "örgütle ilişki kurmakta gecikmiştir", "kendi ağzıyla deli olduğunu söyleyen bir adamdır" gibi sudan gerekçelerle, parti iç değişimini onaylamayıp halkın yanında kalmakta direnen bu belediye başkanlarının harcanması "parti çıkarları açısından" kaçınılmazlaşmıştı. Kaçınılmazlığın gereği yerine getirildi. Hüküm infaz edildi. 6 Kasım 1977 günü. Bu tarih Türk siyasal yaşantısında önemli bir tarihtir.

Ama, 11 Aralık 1977, 6 Kasım 1977'nin önemini bir anda hiç'e indirebilir. CHP umduğu desteği bulamazsa bu seçimlerde yığınlardan, kendine çeki düzen vermek zorunda kalacaktır. Belki CHP'nin yığınları korkutmakta yararlandığı MC umacısı ortadan kaldırılamayacaktır ama, hem CHP'nin yığınlardan tümüyle kopması önlenecek, hem de demokrasi kurtulacak, güçlenecek; yarınlara umutla bakma olanağını yeniden yaratacak sağlıklı bir ortam elde edilmiş olacaktır.